

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGÉSZ ÉVRE 36, FÉLÉVRE 18, NEGYEDÉVRE 9, EGYHÓRA 3
PENGŐ. EGYES SZÁM ÁRA HÉTÉVÉNY 12 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR, KÜL-
FÖLDRE A KÉTSZERES. — MEGJELENIK HETFO KIVÉTELELVEL MINDEN NAP.
KIADÓK: BEGEDŐS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELRLŐS SZERKESZTŐ:
FARKAS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG: NAPPAL: FERENC JÓZSEF UT 34. SZÁM. TELEFONSZÁM:
10-20. ÉJLEL: FERENC JÓZSEF UT 49. SZÁM. TELEFONSZÁM: 18. FŐKIADÓ:
HIVATAL: FERENC JÓZSEF UT 49. SZÁM. TELEFONSZÁM 18. FŐKIADÓHIVA-
TAL ÉS KÖLCSÖNKÖNYVTÁR: SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM. TELEFONSZÁM: 575

DEBRECEN, 1928 AUGUSZTUS 23.

CSÜTÖRTÖK

XXVI. ÉVFOLYAM 190. SZÁM.

Budapest és a vidék

Szent István napja már elmúlt, nem kegyeletrontás tehát, ha a vidék tömegeinek visszaönlése után kissé elmékedünk Budapest és a vidék viszonyáról, 1928-ban, Csonkamagyarországon. Azt írják a fővárosi lapok, hogy az idén Szent István nap hetében félmillió ember ment fel a vidékről Budapestre. Ha kétféle vidéki lakost számítunk, ez annyit jelent, hogy minden tizenegyedik ember Budapestre volt az idei Szent István napon. Sokan kegyeletlen kötelezettségüknek tartották, hogy ott legyenek, sokan az ünnep fényére voltak kíváncsiak, sokan az olcsó utazási alkalmat használták fel arra, hogy egyszer egy évben meglátogassák az ország fővárosát. Mindenesetre összejött félmillió ember, ami nem is lehet túlzás, hiszen a budapesti utcákon állítólag alig lehetett mozogni Szent István napján.

Statistikusok dolga kiszámítani azt, hogy mennyit hozott ilyenformán félmillió ember budapesti utja, időzése, szórakozása, étkezése és lakása Budapestnek, az államvasutnak. Minket csak nagyjában érdekel és csak abból a szempontból érdekel az eset, hogy amikor végignézzük a magyar vidéken, haldokló gazdasági életet, válságok után válságokba zuhanó kereskedelmén és iparán, — akár igazságtalanul, akár igazságosan felmerül mindegyikünkben a gondolat: ismét hatalmas összeg, nagyon szükséges összeg ment fel a nyomorgó vidékről Budapestre, nem beszélünk arról, hogy nem kell az egész országnak megünnepelnie Szent István napját, — sőt jó és helyes a magyar összetartozásnak egy évben legalább egy ilyen dokumentuma — egyszerűen csak megállapítjuk, hogy ez az összeg számunkra elveszett. Más országokban az egyes országrészek éppúgy megkapják a maguk ünnepét, mint a főváros és így az idegenforgalom a pénz egészséges keringését segít biztosítani a nemzet közgazdaságának ereiben. Mi kötelességszerűen azért állapítjuk meg, hogy a Budapestre vándorolt pénz számunkra elveszett, mert nincsenek meg azok az erek, amelyek ennek a pénznek legalább egy hányadát visszavezetnék hozzánk.

De meg kell állapítanunk azt is, hogy nemcsak az utazási és egyéb költségeket, irhatjuk a veszteségszámlára, hanem a budapesti kereskedők Szent István heti bevételének egy részét is. És ez még nagyobb hiba. Budapest nemcsak látványossággal szolgál a vidéknek, hanem elad is neki, ami még érzékenyebben érinti a vidék kereskedelmét. Aki Budapestre vásárol, az nem vásárolja már meg ugyanazt a cikket Debrecenben s ujabban Budapest minden eszközzel azon van, hogy gyarapítsa vidéki vásárlóinak számát. Általános a panasz, hogy a budapesti kereskedelem ügynökei mindjobban behálózák a vidéket, elveszik a vidék vásárló közönségét s így közvetlenül a vidéki kereskedelem romlására törnek. A panasz nem jogosulatlan, de még jogosabbá teszi az, hogy Budapest az év minden szakában megtalálja a maga alkalmát kereskedelmének reklámozására s a helyzet így szezonról szezonra nemcsak hogy nem javul, de egyenesen romlik a vidéki kereskedőkre nézve.

Hiába nézzük a Budapest és a vidék között folyó küzdelmet altruista szemmel, ez nem tesz nem gazdaságivá egy gazdasági harcot. Maga a harc áll és a harcot nem lenne szabad ölbetett kézzel nézni a vidéknek sem. Az országnak valóban kell a főváros boldogulása, de kell a vidék is. A tönkrement vidékért nem kárprótlás a megnagyobbodott és gazdag főváros, mert a milliós város hinterlandját emésztene meg így. A vidék kereske-

dői és iparosai tehát jogosan folyamodtak az egyetlen fegyverhez a küzdelemben: a közönség felvilágosításához, hogy nincs oka Budapestre utazni, ha vásárolni akar: ugyanazt az árut szépségben, jószágban, olcsóságban itt is megkaphatja. Igen, megkaphatja, tehát ha Budapestre vásárol készpénzt dob ki utra, ellátásra költött összegekkel. Ha a gondolatmenetet tovább folytatjuk, — világos lesz, hogy Debrecenben a kereskedő nagyobb garanciával, jobban szolgálja ki állandó vevőjét, mint a Szent István hét egyszer látott vevőjét a budapesti keres-

kedelem. Világos lesz végül, hogy a vevő, ha a saját városa kereskedelmét erősíti vásárlásaival, visszakapja az elköltött összeg egy részét és pedig azokban a terhekben, amelyet egy életerős kereskedelem el tud vállalni a város háztartásában s amely így a más foglalkozású vevő adóterheit csökkenti. Minden pengő, amelyet a debreceni vevő idegenben költ el, még egy külön veszteségszámlát is jelent részére, mert ha itthon költi el pengőjét, a saját városának háztartását gazdagítja s a maga válláról hárit át terheket.

Más vidéki város kereskedelme már hozzáfogott ahhoz, hogy bediktálja ezt az igazságot fogyasztóinak köztudatába. — Kívánatos lenne, ha megmozdulna a debreceni kereskedelem is és a maga üzleti eszközeivel, reklámjával segítene saját magának Budapest és a vidék nagy és könyörtelen versenyében. Ideje lenne, ha segítségünkre jönne a debreceni kereskedelem a munkában, hogy meggyőzzünk minden debreceni vevőt ennek a közgazdasági elvnek helyességéről: „Debreceni ember debreceni kereskedőnél vásároljon!”

Az igazi fajvédelem

Irtá: HEGYMEGI KISS PAL országgyűlési képviselő.

A Kossuth uccai kerületi beszámolómon felvetődött a fajvédelem problémája. Szükségesnek tartom, hogy e kérdést némely szempontból megvizsgáljam, annál inkább, mert ma a „fajvédelem” divat, politikai jelszó, amelyet nemcsak Gömbösek, hanem az ugynevezett keresztény gazdasági párt, sőt az egységes párt, szóval a jobboldali pártok mind szívesen dobnak a politikai mérlegbe, különösen akkor, ha céljaik elérésére az antiszemita vonatkozásokat óhajtják igénybe venni.

A fajvédelemnek, mint politikai „tenor”-nak a kialakulása a következőképpen történt: A kommun után Friedrich István kezébe jutott a hatalom. A politikai helyzet tisztázása előtt hivatalnok kormány jött, amelyhez mint rendőri államtitkár, én magam is hozzátartoztam. — Friedrich megkezdte a tárgyalásokat az összes politikussal.

Demokratikus nemzeti állam volt a program.

Munkájába gáncot vetettek a Bécsből és külföldről visszatért régi politikuskok, akiknek egyrésze kicsinyelte Friedrichet, a másik része, mint Lovász és Garami — nem látván tisztán a helyzetet — a magyar társadalom forrongását, tulzott követelésekkel állottak elő. A helyzet nemhogy tisztult volna, hanem bonyolódott. Végül Friedrich beleszaladt a kurzusba, összekapcsolódott a régi néppárti politikussal: Hallerrel, Huszárral, Beniczkyvel. Mi félreálltunk és jött a kurzus!

Emberek soha nem remélt karrierüket értek el, Hallerből, Huszárból miniszter lett, —

a jobbra kilengett ingát a rendes mederbe visszaterelni nem lehetett,

Nagyatádi Szabó, akinek háta mögött kompakt földműves tömegek állottak — sem tudott a kurzus erejével megküzdni, — a jobb jövő reményében inkább alkalmazkodott hozzá. — Teleky Pál alatt érte el ez az irány tetőpontját. Ettől kezdve magyar politikuskok és a társadalom gondolkodni kezdett. A kurzus is szükségesnek látta, hogy áttöltözzék, így jelent meg a keresztény gazdasági párt s a fajvédő párt. Az elsőnek célja, hogy új formációban magát intézményesítse, ami megtörtént a székesfővárosban az ugynevezett keresztény közéleti politika dialalra juttatásával, megtörtént a gazdasági életben: a munkásbiztosításnak keresztényszocialista alapon való átszervezése által és

most vannak törekvések, hogy a kézműves kamara jelszava alatt az iparostársadalmat is hegemoniájuk alá hajtsák.

Ezért kell nagybecsülni a tisztántuli iparosoknak a kézműves kamarát megakadályozó törekvéseit.

A másik formáció a fajvédelmi párt. Egyrészt a nem katolikus vidékekre kívának támaszkodni, másrészt a közép-

osztályt, a tisztviselőtársadalmat akarják a maguk céljaira megszervezni; sőt próbálkoznak, bár kevés reménnyel, a falu népének soraiban is. A fajvédő párt egyrésze kívül van az egységes pártban, a másik része bent van és munkálja Gömbösek visszajövetelét.

A parlamentben a fajvédő felszólalások nyomán felhangzott többségi tapsok eléggé bizonyítják ezt.

Ugy a keresztény gazdasági, mint a fajvédő párt voltaképpen antiszemita s a fajvédelem gondolata voltaképpen egy politikai jelszó a tömegek megnyerésére.

Mint hogy a keresztény gondolatnak a politikába árucikként való beállítását sokan nem helyeslik — viszont

a kifejezett antiszemita célokkal dolgozó kormányzat ma külpolitikában érvényesülni nem tud:

ez az oka a lobogó változásnak s a „gazdasági megszervezettség” és „fajvédelem” jelszavak előtérbe helyezésének.

Mi is az a faj!? És mi is az a fajvédelem? Akik e politikát hirdetik: azoknak nagyrészeről már nevik elhangzása után megállapíthatjuk, hogy elődeik idegenből jöttek hozzánk és családjuk itt asszimilálódott át magyarrá, sőt

valami különös, hogy akik e problémákat nekünk prédikálják, azok idegen származásúak s mi, akik nem állunk kötélnak s nem tudjuk bevenni ezt a politikai maszlagot: mirőlünk még nem derült ki, hogy elődeink nem voltak tősgyökeres magyarok.

A race: a faj fogalmát tessék inkább keresni versenylovaknál és kutyáknál, de ne a népeknel, mert ez vérszejtekből nem mutatható ki. „Nyelvben él a nemzet” s mi mindazokat, akiknek anyanyelve magyar, vagy ha nem is az, de magyarul éreznek s ez országot hazájuknak tekintik: magyar testvéreinknek tartjuk s együtt akarunk velük dolgozni a magyar jövő munkálásában. Hiszen olyan kevesen vagyunk, hogy nem közsíthetjük ki magunk közül egyetlenegy magyar agy és magyar tenyér munkáját sem.

Ha végignézzük a magyar történelem lapjait és társadalmi osztályaink történetét: azt kell megállapítani, hogy

igen kevés családról lehetne kimondani, hogy Árpáddal jött be.

A főuraink közül azok, akik egész az Árpádokig viszik vissza eredetüket: kevés részben jöhettek be Árpáddal, mert hisz

Szent István óta az idegenek egész légiója költözött be, behozták őket papi befolyásra a renitens magyarokkal szemben

a keresztényiség oltalmazása céljából. Az utolsó 400 év alatt a Habsburgok idejében a főúri méltóságokat ritkán adományozták a törökverésért, inkább azok kapták, kik a nemzeti függetlenségi harcok idején császárpártiak voltak. Bizo-

nyítják ezt a bécsi levéltár iratai! — Az utolsó 400 év törvénykönyvei telve vannak idegen főnemsek honosításával, kik itt a Habsburgok kegyéből rangot és domíniumot nyertek. Tehát főuraink származásába nem igen lehetne belemagyarázni a magyar „racet”.

De nem lehet azt kimutatni biztonságosan a többi társadalmi osztályoknál sem. Hiszen az Árpádok alatt a népvándorlás során területhez nem jutott népek telepedtek ide: a jászok, kunok, besenyők stb. Akik ma magyar nemzetünknek díszei és virágai, mert az Árpádok alatt szabadon működhetett a nemzeti asszimiláló erő.

A török hódoltság idején dúló harcok a régi magyarságnak egy igen tekintélyes részét kiirtották.

Idegenek telepedtek a régi területekre, akiket már nem tudtunk asszimilálni s velünk egy nyelvűekké tenni a Habsburgok nemzetellenes politikája miatt, akik a magyar nemzetnek a nemzeti önállóságáért és függetlenségéért vívott harcaiban eszközül használták fel idegenajku testvéreinket s izgatták őket ellenünk. Hogy az utolsó évszázad nemzeti politikája nem helyes irányban történt: annak egyrészt a vezetőknél szolgái magatartása, másfelől a Habsburg világhatalmi politika volt az oka, melynek eszköze:

sakkban tartani a Habsburg jogar alatt együtt élő népeket egymással s különösen sakkban tartani a szabadságszerető magyart.

Elégséges csak Ferenc József uralkodására hivatkoznom, amikor a közös hadsereg elhelyezése úgy történt, hogy a magyar fiukból álló ezredek kivették a határon tulra — itt belülré pedig idegen nyelvű katonaságot hoztak.

A nemzeti elnyomatás korszakában: a Bach-korszak idején a magyar közigazgatásnak császárvív tétéle által az idegenek légiója került be hozzánk, akiknek jórésze itt maradt a kiegyezés után is.

S ma különösen azoknak a fiai prédikálják itt nálunk és nekünk a fajvédelem gondolatát, melybe ha alaposan bepillantunk, látjuk, hogy

az inkább burkolt antiszemita célokat szolgáló, a magyar társadalom szétbontására eszköz és jó arra, hogy egyeseknek a politikában és gazdasági életben hatalmi állást biztosítson, de a nemzeti munkában való összeforrasztás ideáját nem szolgálja.

Mert a kurzus nem tud felmutatni egyetlenegy eredményt sem, mellyel a nemzet rossz sorsát előbbre vitte volna. Konszolidációról is csak attól kezdve beszélhetünk, mióta a kurzus ereje ellanyhult. Gazdasági életünk nyomasztó helyzete épen a kurzus alatt alakult ki, mert a konjunkturának lelkiismeretlen kihalásának, a nagytőkének kérelmetlenül érvényesülését elősegítette.

A kurzus alatt egyetlenegy szociális törvényt sem hoztak.

Lehet, hogy egyesek magas pozícióba jutottak, de az ő idejükben a magyar középosztály, amelyről pedig hozsánákat zengtek: teljesen tönkrement. Csak nézzük az ifjúságot, amelyet igyekeztek céljaik szolgálatába állítani s tüntetéseiket kihasználni, Igénybe vették a magyar ifjúságot, de elhelyezkedésükről nem gondoskodtak.

Ma a magyar egyetemek ontják a diplomákat, de a nemzet fiait kenyérkeresethez nem jutnak, sőt a B) lista rendszer behozatalával bekoronázták műveiket, mert megteremtették a szellemi proletariátust is.

A fajvédelem címén való politikai kísérletezés ma már csődöt mondott. — A magyar anyanyelvű, vagy magyar érzelmű polgárok közt nem szabad különbséget tenni, mert ez csak sorvasztja erőnkét.

Az igazi fajvédelem nem a társadalmi ellentéték szítása, hanem a szociális és demokratikus nemzeti politika: a népszerűt és a népért való munkálkodás,

hogy a magyar generáció a jövő feladatainak elvégzésére képes legyen s mint erős nemzet induljon neki a második 1000 évnél!

A magyar anyák s a magyar csecsemők védelme, a népegészségügy előmozdítása s evégből közegészségügyi igazgatásunknak államosítása: ez a mai magyar generáció érdekében való. Pedig ez még ma is csak az ígért törvénye.

A nemzet nyomorultjain, a hadirokkantakon, özvegyeken való segítség szintén e problémák közé tartozik s ezek a kérdések is csak félig-meddig vannak megoldva. Az árvák vagyonáról és sorsáról s őket a gazdasági válság idején ért veszteségek pótlásáról a magyar állam még nem gondoskodott s hogy ez a gondoskodás elmaradt, épen a kurzusnak a hibája!

A gazdasági élet nyomasztó volta, a kurzus hibás pénzügyi politikája miatt az adóalanyoknak, a család egzisztenciáját veszélyeztető módon való igénybevétele: mind-mind problémák,

amelyeken segíteni kell, de nem jelszavak hangoztatása által, hanem szociális átérzéssel!

A tanyák és a külsőségi telepek elhagyatottsága szintén nem bizonyítja azt, hogy a dolgozó magyar társadalom érdekében segítség történt volna.

A birtok megosztás terén van egy pozitívum: a házhelyek s az azokra épített házak. Ez Nagyatádi Szabó érdeme és nem a kurzusé, amely kurzus ennek az embernek a munkáját elgáncsolni igyekezett. Ellenben

a hitbizományok rendszere egyedül Magyarországon virul, — a közpörtöknek nekimentek, de a mamut-birtokot tiszteltben tartották.

Azt a földreformot nem sokra értékelem, amely a középirtokot sorvasztotta és sokszor 15 kilométernyire adott egy hold földet a parasztnak.

A magyar egzisztenciák elhelyezéséről sem történt intézkedés. A numerus clausus újabb módosítását elfogadták, de ugyanakkor azt az indítványomat, hogy üljön le egy bizottság és vizsgálja meg az elhelyezkedés lehetőségeit és segítsen azon: elvetették.

A közigazgatásnak nem pártpolitikai célból, hanem a nép érdekében gazdasági alapon való megszervezése is elmaradt, pedig ez a rendszer is a magyar intelligencia számos tagjainak adott volna kenyeret.

Ezek azok a problémák, amelyeknek megadása a magyar társadalmat előbbre viszi. Aki ezeknek szolgálatában áll: az igazi fajvédelmet teljesít, amely

igazi fajvédelem tehát nem egyéb, mint szociális és demokratikus nemzeti politika.

Ehhez pedig az szükséges, hogy népszerűt hasson át bennünket s hagyjuk szabadon munkálkodni a nemzeti társadalom nemes erőit s ne vonjuk meg népüktől a jogokat, mert

az már csak nem fajvédelem, ha népünkre teljesen ok nélkül reáharítjuk az éretlenség vádját.

Nemzetiségeket pedig mesterségesen ne neveljünk, mert ne felejtjük el, hogy a magyarság egy része az elszakított országrészekben elnyomatásban él, itt közzöttünk létesített minden megkülönböztetés kihathat. Pedig azoknak a mai ne-

hez viszonyok közt helyükön kell maradniok, mert ha az idevaló visszaszivárgásokat elősegítjük: a megszállott részeken hátrányosabb helyzetbe kerülünk. — Ezért nem lelkesedem én azokért a magyar birtokosokért, akik mikor a megszálló idegen hatalmak az ősi földet elvették tőlük, bejönnek ide közénk és ár-

A város vezetősége nemcsak a polgárok pénzével, de hatalmi szóval is támogatja a városi nyomdát

A város példát teremt arra, miként kell a kereskedelmi morállal szembehelyezkedni

A Debreceni Független Újság részletesen, több ízben, adatokkal és érvekkel tele cikkében mutatott rá arra, a mindenképpen káros, igazságtalan és minden közgazdasági igazságot és elvet megsemmisítő állapotra, amely a város vezetőségének amaz érthetetlen politikája által állott elő és áll fenn ma is, hogy

Debrecen városa olyan ipari tevékenységet fejt ki és olyan üzemetek tart fenn, amelyek egyáltalán nem szolgálják közszükségletek kielégítését és amelyek tisztán nyereszkedési alapon állanak és működnek.

Ez üzemek közé tartozik a többek között és elsősorban a városi nyomdával, amely ugyan ma közkereseti társaság, mivel Debrecen városa a nyomda felerészét nevétségesen olcsó árértéket társulajdonosnak engedte át, — azonban, mint a köztudomásos és számszerű adatok közömbösítik ma is Debrecen város vezetőségének, irányításának és vezetésének alatt áll. Ezt a városi nyomdát Debrecen város vezetősége a város adózó polgárainak adóiból, tehát pénzből tartja fenn. Kölesönökkel látja el ugyancsak ezeknek az adózóknak terhére és bőrre, akik között sok olyan iparos is van, aki szintén nyomda, könyvkötő, vonalzó ipart, könyv, papír, írószer kereskedést folytat, aki tehát, — amikor a súlyos közterhek alatt roskadozó iparát folytatja, hogy kenyerét és a már szinte elbirhatatlanná vált adókat megkeresse, —

ellenfelel találja magával szemben Debrecen városát, az erkölcsi testületet. — Szemben találja magával, mint nagytekő, ezernyi előnnyel rendelkező konkurrenst, aki százhuszezer polgár adójára és közhatósági hatalmára támaszkodva folytatja a közmoralással össze nem egyeztethető áldatlan tevékenységét.

Nem egyszer mutattunk már arra, hogy ez milyen tarthatatlan, erkölcstelen állapot. — Természetes azonban, hogy olyan városi vezetőséggel szemben, amely

a porba nyomott kereskedelem és ipar támogatása helyett maga is konkurrensnek lép fel a kereskedelemmel és iparral szemben,

minden igazság és minden érv hiábavaló még akkor is, ha a kormányhatalom rendeletekben utasít is minden köztisztületet, hogy az ugynevezett közüzemet „építsék le”, vagy a közszükségletek kielégítésére szorítsák, vagy egyáltalán szüntessék meg. Igaz, hogy a kormányhatalomnak sem áll nagyon érdekében, hogy a közgazdasági és közéleti tisztesség kikerülhetetlen követelésének nyomása alatt kiadott rendelkezések érvényét is szerezzék, mert hiszen a kormányhatalom szükségére lehet még a város vezetőségére egyben és másban, esetleg egy választásnál is. Már pedig egy ilyen üzemi megszüntetése sok párthü embert értene és bírna rá a kormány politikájával szemben „jobb meggyőződés”-re.

És hogy a város vezetőségének az üzemekkel kapcsolatban a debreceni iparosokkal

ván hagyják azt a népet, mely elődeiknek is az ősi földön jó időben hűséggel dolgozott.

Bizony-bizony sok divatos jelszó más-képen néz ki, ha mélyére hatol az ember. Az igazi fajvédelmi politika: a demokratikus nemzeti politika és nem az antiszemitizmus, de nem is a reakció.

szemben tevékenysége és magatartása milyen immorális, azt nem is szükséges okoskodással bizonyítani, mert bizonyítják a legnagyobb felháborodást és jogos elkeseredést felidéző rendelkezései, amelyek

maguk bizonyítják a város vezetőségének ellenséges érzületét a debreceni iparral, kereskedelemmel szemben.

Legutóbb ismét a dédelgetett városi nyomdávalat érdekében lépett sorompóba a város vezetőség. Ez év tavaszán ugyanis határozatot hozott, amelyben

megtiltotta a városi üzemeknek, hogy más nyomdánál készítsék nyomtatványait, mint a városi nyomdánál.

Tudni kell, hogy a kisebb magánnyomdák a városi üzemeknek, amelyek meglehetősen nagy nyomtatvány mennyiséget győsztanak, nagyon szívesen szállítottak, különösen a világitási vállalatnak, amelynek igen sok nyomtatványra van szüksége. Ezzel szemben a magánnyomdák elszámolták horribilius villamos áram és gázszámlák összegének egy-részét, mert hiszen a magánnyomdák, még a legkisebbek is, igen nagymennyiségű villamos és gáz energiát használnak üzemeiknél s így a világitási vállalatnak legjobb fogyasztói. A városi vezetőség emez intézkedésével azután elestek attól a lehetőségtől, hogy a nagyösszegű fogyasztást valami kis rekompenzációt kapjanak s a városi üzemi részéről iparpartólásszerű támogatásban részesüljenek, ami pedig elsőrendű, parancsolóbb kötelesség lenne a városnak, mint az adófizetőkkel való konkurálás. Ehelyett most nem akarunk arra is részletesen kitérni. — bár adatokkal állhatnánk elő, hogy a

a magánnyomdákvaló dolgoztatással a városi üzemek is jól jártak, mert a magánnyomdák mindenkor 25—50 százalékkal olcsóbban szállítottak, mint a városi nyomda.

Maradjunk azért csak a fölvetett kérdésnél. A város vezetőségének ez az elképesztően felháborító rendelkezése az üzemek fölél helyezett ugynevezett üzemi bizottságot is meglepte s mivel a városi főszámvevő sem tartotta helyesnek az előző határozatot, a város vezetősége az üzemi bizottság s a főszámvevő előterjesztésére újra tárgyalás alá vette a kérdést és

újabb, most már még megdöbbentőbb határozatot és minden morális érzést felháborító rendelkezést hozott.

olyan rendelkezést, amelynek láttára nem lehet elég erős és elítélő kifejezéseket találni. A város vezetőségének újabb intézkedése szöszterint a következő:

16117—928. VII.

A városi tanács az üzemi bizottság és a főszámvevő egyező javaslatára alján megengedi, hogy eltérően a 8249—VII. sz. tanács határozat rendelkezésétől, a világitási vállalat nyomtatvány szükségletének egy részét nem a városi nyomdávalalattól szerezzék be, hanem olyan nyomda után fedezhesse, amelyek a világitási vállalatnak vil-

A Debreceni Független Újságot példányonként vásárló 25 szelvény és 1 pengő

leltetésre ellenében egy hónapig használhatja a Debreceni Független Újság KOLCSÓN KÖNYVTÁRÁT.

190. számú szelvény

lany, gáz fogyasztói vagy koksztól vagy a vállalat részére szükséges nyomtatvány elkészítését lényegesen olcsóbb áron vállalja, mint a városi nyomda.

Tartozik azonban a világitási vállalat minden ilyen esetben a kérdéses munkát az ajánlott olcsóbb áron a városi nyomdának felkínálni.

A város vezetősége tehát kegyeskedik megengedni, hogy a világitási vállalat nyomtatványainak „egy részét” magánnyomdánál is megrendelhesse, ha „lényegesen olcsóbb áron” vállalja a magánnyomda, előbb azonban az ajánlott árt közölje a városi nyomdával s ha ez is vállalja ennyiert, ennek kell adni.

Alig látunk még felfogást, amely ennél jobban és tökéletesebben ellenkezik azzal az erkölcsi szellemmel, amely — hogy a közszállítások terén maradjunk — magában a közszállítási szabályzatban nyert kifejezést,

amellett, hogy ez a rendelkezés tulajdonképpen fentartja a régi rendelkezést olyan engedelmeknek látszó megszorításokkal, amelyek a kereskedelmi erkölcsi szemlével homlokegyenest ellenkeznek. Tegyük föl, hogy a városi nyomda épen azért, mert tudja, hogy magánnyomda is pályázik egy kérdéses munkára, olyan árat ír elő, amelynél „lényegesen olcsóbb áron” egyetlen tisztességes iparvállalat, vagy iparos, tisztességes kalkuláció mellett nem vállalhat.

De minden kereskedelmi erkölccsel ellenkezik különösen a határozat utolsó mondata, amely szerint

a világitási vállalatnak előbb ajánlatokat kell kérni a magánnyomdákától, az ajánlatokat be kell mutatnia a városi nyomdának, amely azután elvállalja annyiert, vagy nem.

Hogyan képzelem, milyen üzleti erkölcs alapján gondolták ki, hogy a magánvállalatokat kísérleti nyulnak állítják be és használják föl és a nagy munkával összeállított költségvetéseiket az ajánlatukat egyszerűen prezentálják a konkurrens városi vállalatnak, hogy az azután a maga ajánlatát, amely esetleg eredetileg 100 százalékkal magasabb volt, a magánvállalkozó ajánlatához igazíthassa. Azt hisszük ilyen módon sehoh a világon nem dolgoznak.

Még egy igen nagy seplője van ennek a határozatnak. Az ugyanis, hogy a nyomdávalalatt nem is száz százalékban a városé, mert hiszen az ötven százalék ereiég társulajdonosé.

Amikor tehát a város vezetősége a város adózó polgárainak terhére fenntartott üzemek munkáit hatalmi szóval egy nem egészen városi üzemek ajándékozta, a debreceni iparosokkal szemben ügynöke lett egy nemvárosi jogi személynek, egy üzletársnak.

Hogy ez mennyiben felel meg a közmoralis esztétikájának és etikájának, azt a város vezetősége lámpaoltás után a sötétben, amikor véletlenül nem kell tikörbe pillantva a saját szemébe néznie, intézze el a saját lelkiismeretével.

Azt mondhatnák sokan, hogy ez az egész kérdés nem olyan nagy jelentőségű, kár ezért sok szót vesztegetni. Erre azt feleljük, hogy ezek tévednek. Mert itt elég nagy összegről van szó és nagyon sok debreceni iparost érint károsan. De ha még nem is lenne nagy összegekről szó — mint ahogy igen is nagy összegekről van szó — akkor is nagy jelentőségű ez a kérdés, mert a város vezetőségének ez az állásfoglalása kiálló példája és bizonyítványa annak, hogy Debrecen város vezetősége miként tör saját iparosaival, miként támogatja a megsemmisítés ellen kimondhatatlanul nehéz helyzetben küzdő debreceni iparosságot. Hát így!

Templomot kérnek a homokkerti reformátusok

A homokkerti református hívők népes küldöttsége kereste fel dr. Juhász Nagy Sándort, a református egyház főjegyzőjét a presbitérium délután 3 órakor tartott ülése előtt. A homokkerti küldöttség szóokora: Harsányi Gusztáv nyugalmazott kuriai bíró ecsetelte, hogy a homokkerti lakosság mennyire érzi a templom hiányát és arra kérte dr. Juhász Nagy Sándort, hogy személyes és hivatali befolyását vessen latba, hogy templomot kapjon a Homokkert.

A főjegyző válaszában megállapította, hogy ma már jóformán csak anyagi kérdés a ho-

Ne tétovázzon,

TELEFON:
16-94

hanem ha a Kossuth utcán jár 7. szám alatt, térjen be Pálffy üzletébe, s győződjön meg róla, hogy összes háztartási, fűszer, csemege, gyümölcs és italszükségletét ott szerezheti be a legelőnyösebben.

mokkerti református boru okólól tudia kertieket, három ut homokkerti eke e tárduma a tárgyalás Nemcsa napokban nyilastele

Báránynost

A Csoknos a de egy fiatal 27 pengőát a fiun esizmadiá nem váltó nem a pé ahol nagy sárolt, h amelyz kasztott nyerte a káig örök keresik és kött. A s fiu és a leskőrü

Befej

Debrecen velen so gerimolv gati bi ilése, an gerimoly ügyi bizo ság közg tengerimo egészen l Végül is összetet hat bizot ellenörizz a tengeri denitt a molvesze

Az első a tengeri most tett folytatott rint a tö szerint al lionapokba Debrecen Nyébt vizs tengerimo pontjából ban szabé ban olyan a kihágás Ugyanc meg a m sára szol bálytalans meg a kif

A taná mezőségek munk hiányosan eset is, h ma van. agyosztály megszám tzkedésre is, mert a káncosok ságot a t tében.

A kikül vizsgálato szabálytal így a Do tanács itt seket.

nyirb

kár

Vasuti k taknak.

mokkerti templom felépítése. A debreceni református egyház épen hogy kikeveredett a háború okozta hiányok helyreállításából is igen jól tudja kötelességeit. Megnyugtatta a homokkertiakat, hogy az egyház célul tűzte már ki három új templom felépítését s ezek között a homokkerti templom is szerepel. A homokkerti e tárgyban tegnapelőtt beadott memoranduma a presbitérium legközelebbi ülésén kerül tárgyalás alá.

Nemesak a Homokkert kér templomot, a napokban járul az egyház vezetősége elé a nyilastelepi reformátusok nagy küldöttsége is.

Bárányt nyert egy fú Rajz Jánosól elsikkasztott pénzen

A Csokonai színház volt színésze, Rajz János a debreceni rendőrség feljelentést tett egy fiatalkori fú ellen, aki elsikkasztott tőle 27 pengőt. Rajz János a 27 pengőt azzal adta át a fiúnak, hogy a lakkeszmáját hozza el a eszmadiától. A fú a pénzt magához vette, de nem váltotta ki a színész lakkeszmáját, hanem a pénzzel kiment a külsőségi mulatságra, ahol nagyban költséget és sorsjegyeket vásárolt, hogy megnyerje azt a szép bárányt, amelyet a nyerőnek szántak. A fú az elsikkasztott pénzzel szerencsével látszott és megnyerte a bárányt. A szerencséjének nem sokáig örült, mert megtudta, hogy detektívek keresik és a bárányt hátrahagyva, megszórták. A szílei lakására sem tért haza azóta a fú és a büntetésétől annyira fél, hogy a széleskőrű nyomozás sem tudta kézrekeríteni.

Befejezték a tanyákön a vizsgálatokat

Debrecen közigazgatásának különböző szervein sok szö esett az idén tavasszal a tengerimolyveszedelméről s alig volt a közigazgatási bizottságnak, vagy a tanácsnak olyan ülése, amelyen ne foglalkoztak volna a tengerimolyveszedéssel. Később már a jog- és pénzügyi bizottságnak és a törvényhatósági bizottság közgyűlésének is állandó témája lett a tengerimolyveszedelem, amelyet nem egyszer egészen humoros formában tárgyaltak meg. Végül is a törvényhatósági bizottság nagyobb összeget szavazott meg azzal a céllal, hogy hat bizottság járja be a határt és mindenütt ellenőrizze, hogy megfelelő módon irították-e a tengerimolyt, illetve, hogy megtették-e mindenütt a kellő óvintézkedéseket a tengerimolyveszedelem terjedésének megállítására.

Az első fokú közigazgatási hatóság, amelyre a tengerimoly elleni védekezés vezetését bízták, most tett jelentést a városi tanácsnak a lefolytatott eljárás eredményéről. A jelentés szerint a törvényhatósági bizottság határozata szerint alakított hat bizottság május és június hónapokban, sőt még július elején is bejárta Debrecen város határát és összesen 2257 tanyát vizsgált meg. Ezek közül 1932 tanyát a tengerimolyveszedelem elleni védekezés szempontjából rendben találtak, 302 esetben azonban szabálytalanságot észleltek, sőt 120 esetben olyan súlyos volt a szabálytalanság, hogy a kihágási eljárást is meg kellett indítani.

Ugyancsak ezek a bizottságok vizsgálták meg a mezőgazdasági munkások elszállítására szolgáló férőhelyeket is, 12 helyen: szabálytalanságok miatt itt három esetben indult meg a kihágási eljárás.

A tanáchoz beterjesztett jelentés szerint a mezőségen nagyon megnehezítette a bizottságok munkáját az, hogy a tanyák rosszul és hiányosan vannak számozva. Előfordult olyan eset is, hogy három tanyának ugyanaz a száma van. A tanács ezért utasította a műszaki igazosztályt, hogy tegyen javaslatot a tanyák megszámozására vonatkozóan. Ugyancsak intézkedésre utasította a tanács az erdőhivatalt is, mert a jelentés szerint az erdőtelepítők vákancsoknál találtak a legtöbb szabálytalanságot a tengerimoly elleni védekezés tekintetében.

A kiküldött bizottságok egyben tüzendészeti vizsgálatot is tartottak s több esetben találtak szabálytalanságot, köztük városi birtokokon, így a Dombostanyán és Ohattelekházán. A tanács itt is megtette a szükséges intézkedéseket.

A nyirbátori izr. hitközség jó hangú, képzett kántort keres a fűnnepekre. Vasuti költséget megtérítünk a meghívottaknak. — Fizetés megegyezés szerint. Előljáróság.

Három részeg napszámos vasvillával agyon akart szurni egy Hatvan uccai korcsmárost

A korcsmáros életét Kemecsei Péter rendőr mentette meg

Az egyik Hatvan uccai kis korcsmába bért három napszámos, Papp Sándor, Hauser János és Dienes János. Nagyon italosak voltak már a korcsmába érkezéskor is és ezért a korcsmáros megtagadta az italkiszolgálást. A három részeg erőlyesen követelte az italt: — Adjál bort, ha jó akarsz — kiáltotta az egyik — mert különben megkeserűd!

A korcsmáros hivatkozott a törvényre, — amelynek értelmében részeg embecnek nem szabad több bort kiszolgáltatni és felszólította a napszámosokat, hogy hagyják el a korcsmáját és menjenek haza oda, ahol lerészegedtek. A napszámosok azonban nem távoztak és az asztalt vevve, követelték a bort.

A részegek zajongása már az uccára is kihallatszott és ezért a korcsmáros megfenyegette őket, hogy rendőrről csatolja ki, ha nem távoznak el.

— Mi bort kérünk és nem rendőrt — ordították

és meglakolsz, amiért fenyegetsz, mert te hamarabb kerülsz kívül az ajtón, mint mi! Megtanítunk repülni! Hát a napszámos nem ember? Annak már bort se szabad inni?...

A korcsmáros a durva napszámosokkal szemben erőlyesen lépett fel és megkísérelte a korcsmából való eltávolításukat. A napszámosok ellenszégültek és felragadva a magukkal hozott botot és vasvillát, nekiesetek a korcsmárosnak és agyon akarták verni.

A korcsmáros riadtan hátrált a felbőszült részegek elől, akik üzőbe vettek és kergették a korcsmában.

A vasvillával többször feléje szurtak, de sikerült a halálos döfések elől kitérni. — A korcsma előtt tartózkodók nem mertek beavatkozni, féltek a részegektől és ezért elszaladtak a közelben posztoló Kemecsei Péter rendőrhöz és kérték, hogy mentse meg a korcsmárost, mert a napszámosok agyon akarják szurni. A rendőr futólépésben sietett a korcsmához és figyelmeztette a napszámosokat, akik azonban nem hallgattak rá, mire a nagy erejéről ismeretes rendőr berohant és 10 percnyi kemény birkózás után földre tepert két napszámost és megbilincselte őket.

A debreceni református egyház presbitériuma egyhanguan állást foglalt a szabad lelkeszválasztás és meghívás fenntartása mellett

Tanítónőt választott a presbiterium

A debreceni református egyház presbitériuma szerdán délután népes gyűlést tartott, amelynek tárgysorozatán fontos ügyek — köztük a rendkívül nagy jelentőségű lelkeszválasztási javaslat és tanítónőválasztás — szerepeltek. A presbitérium példás egyhangúsággal foglalt állást a retrograd lelkeszválasztási javaslat mellett és azt kívánja, hogy nagy elveiben tartsák meg a jelenlegi demokratikus választási rendszert.

A presbitérium gyűlést dr. Baltazár Dezső püspök, lelkeszelnök szép imával nyitotta meg, majd Márk Endre elnöklésével áttértek a tárgysorozatra, amelyet Juhász Nagy Sándor dr. főjegyző referált.

Az Adományok

A presbitérium köszönettel tudomásul vett több adományt és az adományozók nevét aranykönyvébe iktatta. Különösen nagy lelkesedéssel fogadták azt a bejelentést, hogy Baja Mihály lelkesz új verseskönyvéből 1000 példányt a Dóczi-intézetnek adományozott. Ennek fejében 1599 pengő folyt be, amelyből 500 pengőt alapítványként gyümölcsöztetnek és a kamatokból évenként a magyar irodalomban legkiválóbb növendéket jutalmazták meg, a többi pedig a Dóczi-intézet építési alapjához csatolják. A presbitérium szívből megéljenezte a költőpapot.

Az egyház hozzájárul az ispotályi szegényalaphoz

Molnár Ferenc lelkesz a háború alatt elértékelenedett mintegy 400.000 aranykoronát kített ispotályi szegényalap refundálására nagyszabású gyűjtést indított. Az ispotályi és a gazdasági bizottság azt javasolta, hogy

a presbitérium az egyházi pénztárból 20.000 pengővel járjon hozzá az akcióhoz,

annál is inkább, mert alap híján az évenkénti deficitet ugysz az egyházi pénztárból kell fedezni. A 20.000 pengőt 10 évi részletben fogják az alaphoz csatolni. A

részegek elől, akik üzőbe vettek és kergették a korcsmában.

A vasvillával többször feléje szurtak, de sikerült a halálos döfések elől kitérni. — A korcsma előtt tartózkodók nem mertek beavatkozni, féltek a részegektől és ezért elszaladtak a közelben posztoló Kemecsei Péter rendőrhöz és kérték, hogy mentse meg a korcsmárost, mert a napszámosok agyon akarják szurni. A rendőr futólépésben sietett a korcsmához és figyelmeztette a napszámosokat, akik azonban nem hallgattak rá, mire a nagy erejéről ismeretes rendőr berohant és 10 percnyi kemény birkózás után földre tepert két napszámost és megbilincselte őket.

A harmadikat nem tudta elfogni, mert az kihohant az ajtón, mikor látta társai lefogását és nekiiramodott a Hatvan uccának. Üldözésére Kemecsei nem indulhatott, mert a két megbilincselte részeggel volt elfoglalva. A menekülő napszámos azonban mégis kézrekerült. A Hatvan ucca közepén szembé talála magát két rendőrrel, akik látva a tépet ruhájú rohánót, utját állták és igazoltatni akarták. A napszámos kitért a rendőrök elől és még gyorsabban futott tovább. A két rendőr utána és izgalmas hajszát követően sikerült utolérni és földre rántani. Előállítani azonban csak úgy tudták, hogy hátra kötötték a karjait, mivel

elfogása után is bírokra kelt a két rendőrrel és el akart menekülni.

A három garázda részeg napszámos ügyében megindult az eljárás.

A debreceni református egyház presbitériuma a javaslatot egyhanguan elfogadta.

Uj presbiter

Nagy Sándor (József kir. herceg uccai) presbiter elhalálozott. A presbitérium ezt részvétellel vette tudomásul, az elhunyt presbiter emlékét jegyzőkönyvében megörökítette és a gyászoló családhoz részvétiratot intézett. Az elhunyt presbiter helyére dr. Vekerdi Béla pót-presbiteret hívták be, aki az esküt azonnal letette.

Allásfoglalás a szabadlelkeszválasztás mellett

Nagy érdeklődés közben terjesztette be ezután dr. Juhász Nagy Sándor főjegyző Márk Endre és nyolcvan társa presbitereknek azt az indítványát, hogy a presbitérium foglaljon állást elvileg a szabad lelkeszválasztás és meghívás jogának a gyülekezetek részére való fenntartása mellett. Juhász Nagy Sándor dr. nagyszabású, ragyogóan világos és megdöntéhetetlenül logikus előadásban ismertette a kérdés egész komplexumát. Rámutatott arra, hogy

a lelkeszválasztási jog a magyar református egyházi alkotmány fejlődésével a gyülekezet jogává lett és épen ez a jog az az egyik alap, amelyen az egyházalkotmány felépül. (Helyeslés.)

Ősrégi idő óta van ez érvényben és különösen vidéki egyháztagjaink körében meggyőződésé vált, hogy a lelkeszválasztás másképpen el sem képzelhető, úgy-hogy a magyar református egyház közvéleménye ezt a jogot, mint természetes fejlődés eredményét, elfogadta. Ezzel szemben az egyházban, különösen az újabb időben,

bizonyos irányzat indult meg, melynek az a célja, hogy a lelkeszválasztást ne közvetlenül a gyülekezet gyakorolja.

Ezt egyrészt azzal okolják, hogy történetek olyan lelkeszválasztások, ahol bizonyos mértékben a korteskedés elfajult.

Ezzel szemben azonban nem veszik figyelembe, hogy számtalan felemelő lelkeszválasztás, ugyszintén felemelő meghívás történt és történik most is. (Nagy helyeslés.) Elég rámutatni arra, hogy

a jelenlegi hét debreceni lelkesz közül öt egyhangulag nyerte meghívását.

A másik forrás kétségtelenül az a közhangulat, amely közéletünkben az utóbbi időben urrá lett. Maga a szabad lelkeszválasztási jog egy nagy liberális korszak mozgalmának az eredménye volt,

most azonban a jogmegszorítás az uralkodó gondolat, amely nem a tömegek, hanem bizonyos vezetők részéről a közélet minden megnyilvánulásában divatos. (Helyeslés.)

Ennek egy elkésett bejutása egyházunkba az az irány, amely a lelkeszválasztás ügyében a zsinathoz benyújtott hivatalos javaslatban van. Ezt a javaslatot a zsinat érdemi tárgyalás nélkül leküldte az egyházmegyékhez véleményezést végett s a debreceni egyház, ha nem is egyházmegye, jelentőségénél fogva elvárhatja azt, hogy az ő véleménye is döntően essék latba. (Nagy helyeslés.)

A hivatalos javaslat a legtávolabbról sem felel meg annak a célnak, amiért készült és nem lehet hivatott arra, hogy törvényeink közé bekerüljön. A javaslat a cserén és a gyülekezet renitenciája esetén a választási jog átszállásán kívül négy módot ismer a betöltésre. Az első volna az áthelyezés. A lelkesz akár a presbitérium kérésére, akár az egyházmegyei elnökség javaslatára minden törvényes eljárás nélkül és beleegyezése nélkül bármely más helyre áthelyezhető. Ez a lelkeszki tekintélyt a semmivel tenné egyenlővé:

ez statárium volna a magyar református lelkeszek ellen

és csodálkozom, hogy a lelkeszek emiatt országszerte félre nem verik a harangot. (Ugy van!) A másik betöltési mód a meghívás utján való eljárás volt. Jelenleg, ha szavazást kérnek, azt ebben az esetben lefolytatják és a gyülekezet többsége dönt, hogy meghívja-e a lelkipászort. Ez a helyes mód. Ezzel szemben a javaslat azt mondja, hogy

ötven egyháztag egyszerű tiltakozása elég ahhoz, hogy a meghívás lehetetlenné legyen téve,

tehát ötven megdölgötlan ember bármely nagy gyülekezetben elég ahhoz, hogy a meghívási eljárást semmissé tegye.

Ez a libertinizmus bevonulása volna egyházalkotmányunkba. (Általános helyeslés.)

A presbitérium kisebbsége is ajánlhat valakit meghívásra, aki kisebbségi jelöltként terjeszthető a gyülekezet elé. — Kisebbségi gyülekezetben aztán, ahol felvontatnak ötven embert, a legtágabb terület lehet nyitni a korteskedésnek, holott

a mai rendszer szerint az elenyésző kisebbség meg sem kísérli a zavar-keltést, mert tudja, hogy ez az általános szavazás mellett nem vezet célra.

— A harmadik mód volna a választóbizottság utján való meghívás. A gyülekezet tagjai kétszer annyi elektort választanak, mint ahány tagja van a presbitériumnak s ez kétharmad többséggel ajánlhatna meghívásra, holott ma a pres-

SZEPTEMBER
SZOMBAT
OLGA
BAKLANOWA
AMERIKAI TÁNCOSNÓ FELLÉPTE
AZ
ARANY BIKÁ
DISZTERMÉBÉN

bitérium általános többsége már jelölhet. És amíg az előbbi esetben már ötven ember meghívhatja a meghívást, ebben az esetben a gyülekezet több, mint felének nemleges szavazata kell ahhoz, hogy a jelöltet ne hívják meg. Tehát megtörténhetik, hogy ötven igen szavazat mellett tizezer nem még azt eredményezi az ilyen nagy gyülekezetben, mint a debreceni, hogy azt, akire az ötven igen esett,

a gyülekezet óriási többségének ellenkezésére meghívják. (Általános nemtetszés.)

— A negyedik meghívási mód az volna, hogy a választási bizottság választja meg a gyülekezet helyett a lelkészt. Van egy egyházmegyei és egy egyházkerületi lelkészjelölési bizottság is és ez a három működik össze sajátságosan komplikált módon a választásnál. Hát helyesebb ez a gyülekezet általi szabad választásnál? (Nem! Nem!)

— Ennek a javaslatnak az egyik hibája az elvételküliség. Eldobja a gyülekezet szabad választásának elvét, ömaga azonban nem képes világos elvet beállítani. A Dunántúlon egyhangú állásfoglalás van ez ellen a javaslat ellen s a mezőföldi egyházmegye határozatában azt jelenti ki, hogy

a javaslat visszafeljődést jelent és jogfosztó. (Általános helyeslés.)

Másik gyökere hibája, hogy a különféle választási módjai nem jók, a harmadik pedig, hogy a stílusa érthetetlen, az intézkedései zavarosak, a rendelkezései ellenmondók. A negyedik hiba az, hogy nem

Dr Lencz Géza a szabadválasztás és meghívás mellett

Dr. Lencz Géza mondott ezután általános figyelemmel kísért, érdekes fejtegetést. Elsősorban köszönetet mond a püspöknek, hogy a javaslatot ideirányította. Református egyházi törvényeinknek az a legnagyobb hibája, hogy legtöbbször az egyházunk alapelveinek teljes figyelmen kívül hagyásával készülnek. Az ismertetett javaslatban

teljesen gyülekezetellenes lelkészválasztás alapjai vannak lerakva

már az „Általános szabályokban”, a lelkészválasztás betöltésére egy lelkészjelölési bizottság megszervezésével, melynek már itt hatáskörébe utaltatik a lelkészi állások cseréje. Indok a cserére az egyházi közérdek. Indok a cserére az egyházi közérdek. Mindenesetre rendkívül tág fogalom, mely a presbiterium kérésére történő pillanatnyi elvi összeütközések esetén is végzetesé válhatik a lelkészre és örökös huzavona okává lehet. Még veszedelmesebbé válik a helyzet azáltal, hogy az egyházmegyei elnökség saját iniciatívájából is lépéseket tehet a cseré érdekében s azt a gyülekezet és lelkész meghallgatása vagy hozzájárulása nélkül keresztül viheti. A gyülekezet semmibevevését hangsúlyozom.

Minden demokratikus intézmény alapelve a néptől való függés. A gyülekezet Isten népe, annival inkább megilletik a demokratikus jogok.

Bíróságilag eddig is ki lehetett mondani a cserét, nem lehet azt másképpen ma sem, hacsak tönkre nem akarjuk tenni eddigi irásszerinti gyönyörűsége lelkészi demokráciánkat.

— A javaslat a pályázatot törli s az egész vonalon a presbiterium vagy felsőbbtség ajánlatát hozza be. Érdekes: a javaslat megszégyenítőnek tartja a lelkészre, hogy pályázzék, ami általánosan elfogadott módja a hivatalok betöltésének, de azt, hogy esetleg a lelkészjelölési bizottság tagjainál különösen jelöltetésére érdekében, nem.

Valami rettenetes cinizmus nyilatkozik ebben az intézkedésben, mely egy-egy kezület összes lelkészeit guzsba köti, engedelmis, végrehajtó közigazgatási közzé teszi.

Ezzel szemben a lelkész a gyülekezettől teljesen el van zárva. A gyülekezet ugyszólván pusztán az ajánlásokra van utalva, hiszen a leendő lelkész ott meg nem jelenhetik, másutt, mint szolgálati helyén magát be nem mutathatja. Tessék csak teljesen szabad teret adni a gyülekezet kívánsága teljesülésének. Jelölő bizottság ellen, persze semmi kifogás, de nem legfőbb intézőket a gyülekezetek felé emelni. Ez sem nem demokratikus választójog, sem nem kinevezési rendszer, hanem a hatalomnak néhány ember kezébe átátása.

Böröndöt, retikült, pénztárcát
a készítőnél vegyen.
FEUERMANN böröndmester
(PIAC U. 28.)
Gumihúss paszaga.

éri el azt a célt, amiért ezt a sok képtelenséget összehalmozza, mert

az esetleges demagógiának és korrupciónak még tágabb teret nyújt, végül: az egyház nagy alpeveivel ellentétes és nem egyezik a kálvínista egyenességgel. (Ugy van! Ugy van!)

— Az előkészítő bizottság azért azt javasolja, hogy intézzen a presbiterium feliratot a zsinathoz és kérje, hogy a javaslatot még tárgyalás alapjául se fogadja el, hanem tartsa továbbra is érvényben a II. egyházi t.-c. alapelveit, tehát továbbra is

maradjon meg a meghívási rendelkezés, amely a gyülekezet szabad lelkészmeghívási jogát biztosítja és továbbra is maradjon meg a gyülekezet szabad, közvetlen lelkészválasztási joga.

E két nagy alapelv keretén belül pedig mindent tegyen meg a visszaélések kizárására és megtorlására.

A presbiterium nagy éljenzéssel fejezte ki készségét a javaslat elfogadására.

A püspök nem foglal állást

Baltazár Dezső dr. püspök: A zsinaton én tettem azt az indítványt, hogy ezt a javaslatot küldjék le hozzájárulással végett. (Nagy éljenzés.) És hogy addig a zsinat elvileg se foglaljon állást. Az vezetett engem ebben, hogy a gyülekezet életében a legtöbb a lelkészválasztáson fordul meg. Hogy pedig semmiféle erkölcsi, felső hatósági presszióval a véleménynyilvánításban ne gátolják senkit, ezért én, mint zsinati elnök, sem ellene, sem mellette állást nem foglaltok. (Éljenzés.)

A presbiterium ajánlata alapján történő közvetlen meghívásnál kétségkívül a legnagyobb hiba, hogy személyes jelentkezéssel lehet megemléstíteni a meghívást és pedig szűkesszive 50-ig menő tiltakozó utján. Tehát nem az elégedettek, hanem az elégedetlenek választanak s ezt nevezik a gyülekezetben a korteskedés kikerülésének!

Itt nincs más mód, mint a titkos szavazás visszaállítása és a meghívás eredményének a szavazás eredményétől függővé tétele. (Általános helyeslés.)

— Ezzel kezdve aztán teljesen ki van véve a további határozás joga a gyülekezetek kezéből: átveszi azt egyidőre a presbiterium által ajánlott választó bizottság. Igaz, a választók kérhetnek szavazást, most már kétszer annyi számu nyílt szavazó jelentkezésével, mint előbb, azonban a választó bizottság meghívását csak akkor dönthetik meg, ha az összes szavazók fele nemmel szavazott. Tehát megtörténhetik, hogy a meghívottra senki sem szavaz, ellene pedig százan és százan, de az összes választók felől egyetlen hiányzik s emiatt a meghívás érvényesnek mondatik ki. Ez fogásnak lehet jó, de demokratikus választási eljárásnak épen nem mondható.

— Tulajdonképen két faktornak kellene itt jogának lenni. A gyülekezetnek, melynek szabad választása a képesített lelkészek közül biztosítva van. Másik jogosult faktor, akinek ez a képesítés megadatik s ezzel jogot nyer a pályázathatásra. Most mindenkinek elveszik jogát s helyükbe legfőbb gondviselés gyanánt lép a lelkészjelölési bizottság. A zsinati javaslat elv nélküli, retrograd, mellyel szemben fentartandó a régi, progresszív, demokratikus szellemű lelkészválasztási törvény. (Nagy helyeslés és éljenzés.)

Vita a javaslat körül

Harsányi Imre: Azt hallottam a javaslatban, hogy lelkészjelölési bizottságok lennének. Nem tudok egyebet elképzelni, minthogy

kineveznék ilyenformán a nyakunkra a papot, mint katolikus atyánkfiainknál s aztán érjük be vele, akár tetszik, akár nem. (Ugy van! Ez a lényeg!)

Nem akarom azokat bírálni, akik a javaslatot készítették, de olyan kiskorúaknak mégsem lehet képzelni a felöltött református hivatelt, hogy az egyháztagokat megfosszák a jogaiktól. Ennél mi sokkal felvilágosodottabbak vagyunk és a régi rendszer fentartását kívánjuk. (Helyeslés.)

Márk Endre: A mostani zsinaton két javaslat volt, az egyik a tanító, a másik a lelkészválasztás kérdésében. A tanítóválasztás kérdését épen debreceni kezdeményezésre szerencsésen, liberálisan megoldottuk. A másik a lelkészválasztás kérdése volt s ki kell jelentenem, hogy a zsinat tagjainak tárgyaláson kívüli hangulata az volt, hogy ez a javaslat nem válhatik törvénnyé. Meggyőződésem, hogy Debrecennek a kérdés eldöntésénél lesz olyan sulya, hogy a zsinat elfogadja a mi véleményünket.

A presbiterium ezután egyhanguan elfogadta az előkészítő bizottságnak dr. Juhász Nagy Sándor által előterjesztett felirati javaslatát.

Tanítónőválasztás

Egy tanítónői állás lemondása következtében történt megüresedésé folytán kiírták a pályázatot. Tizenhat pályázat érkezett be, amelyek közül az iskolaszék, mint szabálytalant, ötöt visszautasított. A tizenegy pályázó közül az iskolaszék első helyen Kardos Irént, második helyen Törő Katalint jelölte. A presbiterium szavazást kívánt, amit el is rendeltek. Leadtak összesen 81 szavazatot, amiből Törő Katalin 40, Kardos Irén 19, Szász Ilona 9, Sallay Lajosné 8 szavazatot kapott, a többi megoszott. Abszolút többség nem lévén, a két legtöbb szavazatot kapott között elrendelték a pótválasztást, aminek eredményeképpen

Törő Katalint 50 szavazattal választották meg.

Kardos Irén 31 szavazata ellenében.

Területet ad az egyház a városnak

Debrecen város közgyűlése megkereste a református egyházat, hogy a püspöki palota és az egyházi hivatali telek közötti névtelen ucca területét a Déri tér rendezése kapcsán engedje át a városnak uccanyitási céljára. A terület 371 négyszögöl, ebből a város 307 négyszögölnek a díjtalan átengedését kéri, még pedig azonnal. A közműveket a nyitandó uccán a város létesíti, teljesen a saját költségén. A most a konzisztóriális ház által elfoglalt 64 négyszögölnyi területet a város jelenleg nem kéri, csak akkor, ha majd az egyház építkezése folytán abba a helyzetbe jut, hogy átadhatja. A Déri térből ezzel szembe 177 négyszögöllet ajánl fel a város az egyháznak, díjtalanul, kijelenti viszont, hogy arra a 96 négyszögöltre, amely a Fűvészkeret uccai városi bérházzal szemben van és amely a Fűvészkerethez tartozott, szűksége van park céljára. Ha azonban ez a terület bármikor az egyház telkéhez csatoltatnék vissza, akkor díjtalanul engedi át. Kiköti a város azt is, hogy az egyház épületének a Déri térre nyíló hátsó részét az egyház csinosan hozassa rendbe.

Az előkészítő bizottság javasolta, hogy a presbiterium az egyház és a város közti év-százados jóviszonyra, de meg arra való tekintettel is, hogy az uccanyitás magának az egyháznak is érdeke, a kért területet díjtalanul engedje át. A presbiterium egyhangú névszerinti szavazással így is határozott.

Egyéb ügyek

Tudomásul vette a presbiterium, hogy Szele György lelkész Módis Lászlót vette maga mellé segédlelkésznek, továbbá, hogy elődje, Bagdy Dániel, akit vallásaitól lelkésznek választottak meg, ezért köszönetet mondott a presbiteriumnak.

Arra való tekintettel, hogy az egyház nagyobb építkezések előtt áll, a presbiterium egyházi építési szabályrendeletet alkotott.

A presbiterium mult gyűlésén hét egyházi földbirtok haszonbérbe adása felett döntött. Egyet Csengeri Miklós debreceni lakosnak, mint legfőbbt ígérőnek adtak ki. Ezt a határozatot Balog István és társai megfélebbezték az egyházmegyéhez. Tekintettel arra, hogy a felebbezés három nappal elkésztett, de meg arra is, hogy Csengeri Miklós ígért a legtöbbet, a presbiterium egyhanguan a felebbezés elutasítását ajánlja az egyházmegyei közgyűlésnek.

A presbiteri gyűlés Szele György lelkész imájával ért véget.

Elhunyt amerikai református lelkész

Révész Imre dr. gyászja.

Dr. Révész Imre debreceni református lelkészhez, egyetemi magántanárhoz szomorú hírt hozott a kábel Amerikából. A kábeltávirat arról értesítette dr. Révész Imrét, hogy sógora, Bogár Lajos, Ohio-állambeli, toledói református lelkész vakbél operáció közben hirtelen elhunyt.

Bogár Lajos, aki a mult évben járt Magyarországon feleségével, Révész Gizellával látogatóban, egyike volt a legkiválóbb amerikai magyar református lelkészeknek, aki gyülekezetét a virágzás magas fokára emelte s az amerikai magyar közéletben is általános tiszteletnek örvendett. Egyik megalapítója és vezetője volt a nemrég megalakult Amerikai Magyar Református Lelkészek Egyesületének is.

Tragikus sorsa 45 éves korában érte utól. Özvegyén kívül három kis gyermeke gyászolja. Elhunytja mély részvétet váltott ki tengeren innen és tengeren túl. Révész Kálmán miskolci református püspök apósa az elhunyt lelkésznek.

A városi tanács a nagy ünnepek előtt egy héttel heti vásáros árusítást engedélyez

A kereskedelmi és iparkamara azt az előterjesztést tette a városi tanácsnak, hogy a nagy keresztyén ünnepek előtt egy héttel rendszeresen engedélyezze a piacokon az árusítást épen úgy, mintha heti piac lenne.

A városi tanács dr. Poroszlay László aljegyző előadásában keddi ülésén foglalkozott a kereskedelmi és iparkamara beadványával és megállapította, hogy az abban foglalt

kérést ebben a formájában nem teljesítheti.

mert nem tartozik a hatáskörébe. Ahoz ugyanis, hogy a nagy keresztyén ünnepek előtt egy héttel heti piacokhoz hasonló mértékben lehessen rendszeresen árusítani, a vásári rendtartás megváltoztatása lenne szükséges, amit a tanács nem vihet keresztül. Kimondták ellenben, hogy a tanács esetenként való kérésre nem zárkozik el az elől, hogy a nagy ünnepek előtt egy héttel esetről, esetre engedélyezze a heti piacokhoz hasonló keretben az árusítást.

Magyar Jövő

A Szent István király napja, mint nemzeti ünnep, alig egyeb az ország legtöbb helységében egy munkaszüneti napnál. Az ország fővárosában, Budapesten azonban országos szülő ünnep, odavul az ország népe, meg van az alkalom reá adva a vasuti menetdíj-kedvezményrel. Hogy a körmenet mellett — ami a fénye az ünnepek — mennyi látványval van, azt bajos volna elmondani. Most különösen gondoskodtak látványokról s akinek a mai nehézségek komoly gazdasági helyzetben is van szórakozási kedve és vágya, teljesen kielégítheti.

De az ott összeseregülő magyarok hány százalékának jut eszébe összekötni a kellemest a hasznossal, amelyre most igen kedvező alkalom van. Ott lévén a Kézműves Ipari Társulat, az országos ipari olimpiász, amelyet 17-én délután 5 órakor nyitott meg József főherceg Öfensége ünnepélyes keretek között.

Nem akarom, de nem is tudnám végigvezetni az olvasót a csarnok csoportozatán, ahhoz én igen gyöngének érzem magam, talán de azt mondhatom, hogy az ott összehordott ipartermék minden egyes darabja — a magyar feltámadás záloga.

Aki ott végigjárta a csoportokat, amit a magyar városok iparosai a nemes versenytől hevitve — összehordottak s kiállítottak s nem a fásult közönnnyel megyen el a kiállított tárgyak mellett, de tud minden jóért, szépeért és nemesért lelkesülni, lehetetlen, hogy el ne töltse lelkét az a fájó gondolat, hogy egy ilyen szépet sűrba lehet tenni.

Méltó elismerés illeti a tudóst, ki elméje lángjával felgyújtotta a fásult lelkeket, gyönyörrel állunk meg egy szép festmény előtt, ami a művész ihlettségét hirdeti és így tovább. Es hol van az ipar?

Nem akarok senkit sem bántani, de ki kell mondanom, hogy kevesen vannak, akik az ipari munkát kellően értékelik s megillető tiszteletben részesítik. Éppen ilyenkor, az iskolaév kezdetén halljuk — de hányszor: — Tanulj! Ha nem, adlak inasnak! Mi ez, ha nem lelkisnyílés a tisztességes iparos pályának, amelyen bizony vannak egész emberek is akik úgy megérdemlik a helyet a társadalomban, mint a diploma.

Nézze meg a tárlatot, ki a fenti ijjesztéssel serkenti gyermekét a tanulásra s én hiszem, véleménye megváltozik s meg tudja becsülni azt a munkáltató kérges kezét, amelyik ily tárgyak előállítására képes.

Nem akarom városunk iparosainak a munkáit sem bírálni, arra hivatott a zsűri s talán úgy járhatnék, mint a cigány, aki a maga rákójánál szebbet nem látott, de azt ohajtánám, bár minél többen keresnék fel a tárlatot, hol a városok iparosai versenyre kelve egymással, igyekeztek bemutatni az ország közönsége előtt, hogy e szomorúan nehéz gazdasági viszonyok között is tudnak alkotni, teremteni a legmagasabb, a legkényesebb igényeknek is megfelelőt, mellyel a világpiacon is felvehetik a versenyt, hogy nem kell külföldre menni érte. Mint a bajnoki olimpiászban.

Kisborzasi gazdaságban eladó

11 drb angol yorkshirei koca
2 évesek, 46 drb 5 hónapos
vegyes nemű malacok, mangalica kan keresztezése, 74 drb
bárány, 30 drb 2 éves ürü és
25 drb anyajuh és 2 drb ló.

Bővebb felvilágosítást az árak felől Nádudvaron adóügyi jegyzőnél.

itt is arat
a világnak
nem zárja
állítói is m
Amely
gozni, a
abban a n
az a kész
tással, küz
a jobbrt,
feltámadás,
vállal kell

Nem en hogy

Megirtu
torony m
találta Na
földműves
előgyfára
télről az
megmentő
öngyilkos
dította a
Nagy Pál
emlékszik
gát, azt t
veszett a
Debreceni
került a t

— Nem
— hogyan
het, hogy
Nagy P
ahol ápol
visszamer

Az „é

Egész re
sze Debre
ugyanis el
amit „Égi
világ város
mi az az „
Ha felhőt
repülőgépek
vakmerően
nak s a gé
kipuffogó f
irnak fel az
keltő Égi i
egén Szent
„Frank” s
jut, amit a
tud, hogy a
vét finommá
repülőgépek
kénálunk is
mas füstcső
mert azt his
ban keringő
lanatban fel
Az emberek
megnek a p
nül zuhan a
nkdkácsol eg
tet gépével,
zuhanjon.

Minden fo
den szem
szív a pilót
döbbsen lass
veszi, hogy
meg az égb
azt a gépéb
most már ér
artista-prod
ban. Meg-
egy vakmerő
deklódséssel
betűket: a j
s mikor vége
len élménye
csak természet
ura meg úr
pótlékra, ame
ráló” védle
ismeri, hogy
Ezen „Égi
tus 26. és 28-
angol és néme
a debreceni é
célőt végezz
fel az égbolt

Ezt a rendl
magyar cég
zel is felhiva
nyaira, amely
— Feljelen
Julia Kandia
rendfőrségen,
levő családi
virágokat s
nyomozást me
sére.

nepek... ásáros... ez... azt az elő... hogy a... egy héttel... on az ár... me.

itt is aratnának babért. Meg tudnák mutatni a világnak, hogy az alkotó erőt és kedvet nem zárja el a trianoni határ, mint a tárlat kiállítói is mutatják.

Amely nemzetben meg van az akarat dolgozni, a vágy: alkotni minél tökéletesebbet, abban a népben élni fog a hit és erő. És ha az a készség, párosulva az egymást megértéssel, küzd, halad tovább a tökéletes szöveg, a jobbért, attól nem maradhat el a magyar feltámadás, amiért mindnyájunknak összetett vállal kell dolgoznia.

Iparos.

Nem emlékszik az öngyilkos, hogy felakasztotta magát

Megirtuk, hogy a Nagyverdón, a viztorony mellett egy kis gimnazista megtalálta Nagy Pál 55 éves nagymacsi földmivest, aki felakasztotta magát a eölyfára. Még idejében levágták a kőtélről az idős földmivest és sikerült megmenteni az életnek. A rendőrség az öngyilkossági kísérlet ügyében megindította a vizsgálatot és kihallgatta Nagy Pált, aki előadta, hogy már nem emlékszik arra, hogy felakasztotta magát, azt tudja, hogy feleségével összeveszett a tanya és bejött vonaton Debrecenbe. Azt, hogy milyen módon került a nyakára a kótél, nem tudja.

— Nem tudom én kérem — mondta — hogyan történt az egész dolog, lehet, hogy mások akasztották fel a fára. Nagy Pált elbocsátották a klinikáról, visszament Nagymacsra.

Az „égi írás“ premierje

Egész rendkívüli látványosságban lesz része Debrecen közönségének. Ekkor jelenik meg ugyanis elsősorban Debrecen egén az a csoda, amit „égi írásnak“ hívnak s aminek eddig a világ városában hallatlan sikere volt. Hogy mi az az „égi írás“, kitűnik a következőkből.

Ha felhőten és napfényesen az égbolt, repülőgépek jelennek meg a nagyváró fölött, vakmerően cikáznak, bravurosán bukásolnak s a gép farkából hatalmas mennyiségben kipufogó füstgázzal tetszésszerűen szavakat irnak fel az égbolt kék lapjára. Ilyen feltűnést keltő égi írással fog megjelenni Debrecen egén Szent István hetében a jelentőségű „Frank“ szó, amelyről mindenkinek leszébe jut, amit a tapasztalt háziasszony már régen tud, hogy az ismert Frank-kávépótlék a kávévé finomra, egészségesre és olcsóvá teszi. A repülőgépek megjelenésére minden ember önkéntlenül is feléje az égbe. A gépből hatalmas füstcsóva tör elő. Mindenki megdöbben, mert azt hiszi, hogy a 4000 méter magasságban keringő gép kigyulladt. A következő pillanatban felbillen a gép s a föld felé zuhan. Az emberek szívszorongva és horzongva remegnek a pilótáért, aki látszólag menthetetlenül zuhan a mélységbe. A pilóta hirtelen újra bukásból egyet-kettőt s már ismét fölfelé törtet géppel, hogy percek múlva ismét feléle zuhanjon.

Minden forgalom megáll az utcákon, minden szem a repülőgép vergődését nézi, minden szív a pilóta sorsáért aggódik. Az általános döbbent lassankint enyhül: a közönség észreveszi, hogy tisztán olvasható „F“ betű jelent meg az égbolton, ahová a vakmerő pilóta írta azt a gépből kiáradó füstgázzal. A közönség most már érdekes, izgalmas, soha nem látott artista-produkciót fedez fel a pilóta munkájában. Meg-megremeg a nyaktörő repülés egy-egy vakmerőbb fordulata után, majd érdeklődéssel kezdi olvasni a sorra kirajzolódó betűket: a jelentőségű „Frank“ szó, — s mikor véget ér a produkció, egy felejthetetlen élménnyel gazdagabban folytatja útját s csak természetesen, hogy a látottak hatása alatt ura meg uira visszagondol a „Frank“ kávépótlékra, amely tudvalevően csak a „kávédaráló“ vedleggyel valódi s amelyről az is közismert, hogy kiadósága miatt igazán olcsó.

Ilyen „égi írásnak“ lesz szemtanúja augusztus 26. és 28-án Debrecen közönsége. Vakmerő angol és német pilóták fognak felszállni, hogy a debreceni égbolt alatt felejthetetlen produkciót végezzenek s hogy csodás jeleket írjanak fel az égboltra.

Ezt a rendkívüli szenzációt egy közismert magyar cég mutatja be a közönségnek, ezzel is felhívja az általános figyelmet gyártmányaira, amelyek már régen világhírt élveznek.

Debrecenben keresnek egy tolvaj szakácsnőt, aki 35.000 pengő értékű ékszert lopott el Hat névre szóló lopott cselédkönyve van a tolvajnak

A debreceni rendőrség egy nagyarányú lopás ügyében indította meg a nyomozást a budapesti rendőrség értesítése alapján. Bauer Károly Budapest, Akadémia utca 7. szám alatt lévő lakásáról

megszökött a szakácsnő és magával vitt 35.000 pengő értékű ékszert és ruhaneműt.

A szakácsnő a lopás után eltávozott a fővárosból és vidékre utazott. A gazdája távollétében fosztotta ki a lakást és két doboz aranyékszert és két nagy koffer drága női ruhaneműt vitt el. A ház elé berautót rendelt és abba hordatta le a koffereket, a 35.000 pengő értékű ékszert egy kis bőröndben vitte

el. A nyomozás során megállapították, hogy a tolvaj szakácsné neve Szattmayer Ilona, aki Hornyák Margit néven szerződött Bauerékhez. Budapesten már több lopást követett el és az volt a módszere, hogy lopott cselédkönyvek révén szerződött el és aztán ha volt értékesebb holmi a háznál, ellopta és megszökött. Hornyák Margit néven kívül szerepelt még mint Triplék Ilona, Mezei Ilona, Komáromi Anna és Halmi Erzsébet. A veszedelmes tolvaj fő ismertető jele, hogy a fogai elől nagyon hiányosak. A nyomozás most erélyesen folyik annak megállapítására, hogy nem jött-e Debrecenbe vagy a város környékére a tolvaj szakácsnő.

A jövő év tavaszán ünnepli a debreceni református egyház az Ispotály 400 éves jubileumát

A nagymultu, kitűnő szeretetintézményt 1529-ben alapította Koncez László debreceni polgár. A századok során az intézmény félmillió aranykorona vagyont gyűjtött adakozásból s 150—200 debreceni szegényt tudott eltartani. Ma már csak 30—40 szegény az Ispotály lakóinak a száma s az egyház még tetemes összeggel egészíti ki a város által adott társfentartási segélyt. A református egyház vezetői elhatározták, hogy a jubileumra ujra alapítják a szép munkát végzett intézményt s ebből a célból

gyűjtést is indítottak. A református egyház gazdasági bizottsága 20.000 pengőt szavazott meg a szép célra s az adakozásban Dr. Baltazár Dezső püspök, dr. Magoss György polgármester, Nagy József főgondnok, Márk Endre udvari tanácsos, dr. Juhász Nagy Sándor főjegyző jártak elől jó példával. A gyűjtés eddig 50.000 pengő eredményezett s remélhető, hogy lábra állítja ismét a híres Ispotályt, amelyet Molnár Ferenc ispotályi lelkész iparkodik régi erejéhez hozzájuttatni.

Hirtelen fékezés következtében zuzta magát halálra Sesztay László a szoboszlói uton

Megirtuk, hogy Sesztay László 32 éves nyiregyházi bádógésmestert Hajdusoboszló környékén halálos motorke-rékpárbaleset érte.

A tragikus balesettel kapcsolatban igen sok mente-monda kapott lábra, melyek azonban egytől-egyig valótlanoknak bizonyultak. Az ügyben megállapított hiteles tényállás a következő:

Sesztay László vasárnap reggel motorke-rékpáron kirándult Hajdusoboszlóra, ahol több nyiregyházi ismerőssel találkozott, akikkel kellemesen töltötte el a délelőtti órákat. Sokat fűrdött.

Ebéd után 3 óra tájban indult haza Sesztay László, nem sokkal utána Karner Gyula dr. nyiregyházi orvos, ugyancsak motorke-rékpáron. Néhány kilométerre Hajdusoboszlótól hirtelen szédülés fogta el Sesztayt, akit épen sikos, esőtől ázott talajon ért a rosszullét. Abban a pillanatban lefékezte gépét, amelynek hátsó kereke azonban a hirtelen fékezés következtében a levegőbe emelkedett, a gép bukfcencet vetett, vezetője pedig fejével a gép alá esett. Részben a

köves uttesthez való ütdődés, részben pedig a nehéz géptől kapott ütés következtében Sesztay László több sebtől véreze eszméletlenül került el az országúton. Amikor Karner dr. utólérté, még élt. — Nyomban autót hoztak és a súlyosan sebesült visszavitték Hajdusoboszlóra, azonban minden orvosi segítség hiába-avaló volt: Sesztay László sérüléseibe belehalt.

A hajdusoboszlói rendőrkapitányság haladéktalanul bevezette a nyomozást a szerencsétlenség ügyében, helyszíni szemlét tartott, majd kihallgatta a baleset összes tanuit s a nyomozás eredményéről telefonon jelentést tett a debreceni ügyészségnek, amely megadta a temetési engedélyt, miután bűncselekményt nem látott fenforogni.

Sesztay László rokonságából többen utaztak Hajdusoboszlóra, hogy holttetének hazaszállítása iránt megtegyék a kellő intézkedéseket.

Sesztay László egyébként vadonutaj 500 köbcentiméteres Ariel-gyártmányu gépét alig 2—3 hete vásárolta.

Kraszin Sándor orosz cári főhadnagy kálváriája a Wrangel hadsereg harcától a mezőhegyesi csendőrségi istállón át a francia idegen légióba és onnan a debreceni rendőrségi fogdáig

KRASZIN OROSZ CARI A debreceni rendőrségi fogdának néhány napig érdekes lakója volt. Egy volt cári lovas főhadnagy, Kraszin Sándor került lezárásra, tiltott határátúlás miatt. A főhadnagyot büntetésének kitöltése után kiutasították és már elhagyta a város területét. Kraszin Sándornak az élettörténete izgalmas regény és hivatalos iratokkal igazolni nem tudnánk adatait, azt hinnék, hogy csak fantasztikus mese az. Izgalmas események sorozata és nem megtörtént valóság. Kraszin Sándor, mint vagyonszűrt földirtokos család tagja, fiatalon Berlinbe került és ott tanult az egyetemen. A háboru kitörése előtt visszatért orosz földre és bevonult katonának. A harcok során főhadnaggy lett és a forradalom kitörésekor pedig mint megbízhatatlant lefokozták és a hadsereg kötelékéből elbocsátották. A szülei vagyonát elkommunizálták és mint egyszerű munkás tengették napjait. Amikor Wrangel tábornok megszervezte a fehér csapatokat és megszervezte a kozákokat a kommunisták ellen, azonnal átszökött a fe-

hérekhez. Visszakapta rangját és végigküzdötte a kíméletlen harcot, amelyet a vörösek nyertek meg. A hosszú ideig húzódo kalandozó harcok után bekerítették őket a vörös ezredek és leszorították a Fekete tenger partjához. Iszonyú pusztítást okoztak a soraik közt a város páncélaútók gépfegyverei és mikor már a csapatok a gyors visszavonulás során felhóllottak és egymással versenyezve igyekeztek, hogy minél előbb hajóra szállhassanak és megmenekülhessenek, megjelentek a vörös harci repülőök és méréses gázbombák özönét zúdították le a halálra írádott ellenforradalmi csapatokra. A Wrangel hadsereg ilyen módon ugyszólván megsemmisült rövid néhány nap alatt és csak egy töredéknek sikerült hajókra menekülni és menedéket találni a Balkán kisebb államaiban. A megmenekültek között volt Kraszin Sándor főhadnaggy is, aki Bulgárián át Jugoszláv területre ment és Ujvidéken élt. A sorsa nem jól ment és elhatározta, hogy magyar területre jön és itt telepszik le. Halálta, hogy a magyarok szívesen fogadják az ellenforradalmi orosz tiszteteket és ezért jött át

magyar földre. Elkértült Mezőhegyesre, ahol a csendőrség adott neki állást és a lovakra ügyelt fel a csendőrségi istállón. A volt cári lovas főhadnaggyak nem volt kedvére a csendőrségi istállósághoz kapcsolatos alkalmaztatás és eljött Debrecenbe és itt akart letelepedni. Letelepedési engedélyt azonban nem kapott és így kénytelen volt elhagyni a várost. Kiment Bécsbe, ahol elfogadta egy ügyöknek az ajánlatát, aki mint tisztet szerződtette a francia idegen légióba. Három évig szolgált Marokkóban, rettenetes szenvedéseken ment át, részt vett a felkelő arabok elleni harcokban, kitüntette magát bátorságával, de a perzselő hőstét nem bírta és három évi szolgálat után megszökött az idegen légióból. Nagy veszedelmek után jutott spanyol területre, onnan francia földre és Berlinbe. Ott élt az orosz kolónia támogatásából néhány hétig. A magyarokat azonban nagyon megszerette Kraszin Sándor, aki magyarországi tartózkodása idején tökéletesen megtanulta a magyar nyelvet és elhatározta, hogy visszatér ismét magyar területre és itt fog letelepedni. Németországban, Csehországban át tért vissza Magyarországra és egyenesen Debrecenbe jött. Elmondta, hogy itt szeretne élni és dolgozni, nagyon megszerette ezt a csendes nagy várost, mely emlékezteti az ő orosz szülővárosára. Az idegen légió poklóból is Debrecenre gondolt és ide vágyakozott. Kraszin Sándor vágya nem teljesülhetett, nem engedték a rideg paragrafusok, hogy itt letelepedjék és kénytelen volt másodsor is elhagyni a várost, amelyet olyan barátságosnak talált a kalandos életű volt cári lovasfőhadnaggy.

Arlejtés élelmiszerekre

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara közli érdekességével, hogy a m. kir. honvédt és közrendészeti kórház 570—1928. gh. szám alatt a m. kir. debreceni honvédt és közrendészeti kórház részére 1928. évi október hó 1-től 1929. évi szeptember hó 31-ig terjedő időre szükséges mérés és hentesára, élelmickek és fűszerárak szállítására pályázati hirdetményt bocsátott ki.

Az ajánlatok e hirdetmény alapján 1928. évi szeptember hó 12-éig a m. kir. debreceni honvédt és közrendészeti kórház gondnoki hivatalában nyújthatók be. A pályázati hirdetmény a debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara 5-ös számú hivatalos helyiségében tekinthető meg és ott nyerhető részletesebb felvilágosítás.

Ezren és ezren nézték meg a Kézművesiparos Tárlatot

Budapest, augusztus 21. A magyar kézművesipari tárlatot, az idei Szent István-hét egyik kimagasló eseményét szombat délután nyitotta meg ünneplésesen József kir. herceg a kormány, a főváros, a kereskedelmi és iparkamarák képviselőinek, valamint gazdasági életünk kiválóságainak jelenlétében. A tárlatot rendező Országos Iparegyesület elnöksége részéről Tolnay Kornél ny. máv. elnökgazdátó s az elnökség fogadták a kir. herceget, akit Tolnay Kornél elnök üdvözölt. József kir. herceg válaszában hangsúlyozta, hogy mindig meleg szeretettel kísérté a magyar kézműipar fejlődését, amelyre a mai korban fokozott feladat hárul. E tárlat keretében vevia meg a maga olimpiaszát a magyar iparos az aranykoszorús mester büszke címéért és behívnyítja, hogy a magyar kézműipar világvizonylatban is megállja helyét. A főherceg ezután behatárolt megtekintette a kiállítást, elsősorban a „Mestercsarnokot“ és sokáig gyönyörködött annak érdekes látványában.

A kiállítást az ünnepek alatt ezren és ezren tekintették meg a fővárosból és a vidéki vendégekkel, akik nagy elismeréssel szemlélték a debreceni mesterek gyönyörű dolgait.

Anyakönyvi hírek

E hó 22-én, szerdán a debreceni állami anyakönyvi hivatalnál a következő bejelentések történtek:

Születések:

Sáros József gazdálkodó fia József; Reiner Ferenc kereskedő fia Ervin; Habuczki József üpsz. leány Éva; Hammermann Salamon felügyelő fia Zoltán; Möriz László szabósegéd leány Márta; Steinhardt Lajos kereskedő leány Katalin; Fejes János iskolaszolga leány Sára; Klinger László kereskedő fia Róbert; Bíró János bérlő fia László és 6 törvénytelen újszülött.

Halálozások:

Oláh Géza r. kath. 64 éves József kir. hg. u. 22; Nagy Sándor ref. 63 éves Berettyószentmárton; R Balog Bálint r. 2 hónapos; H. hadházi; Üveges Imre r. kath. 6 hónapos; Magoss u. 11; Farkas János r. kath. 6 hónapos; Pesti u. 4

HIREK

Hűvösebb, esős idő

Hazánkban tegnap a hőmérséklet mindenütt meghaladta a 30 fok Celsius, éjjelre azonban a benyomult hűvös nyugati légáramlat erősen lehűtötte a levegőt és főleg a Dunántulont okozott zivataros esőket, amelyek mennyisége Zala és Vas megyében meghaladta a 10 millimétert, Zalaegerszeg 20 milliméter. — Keszthely 18, Szentgotthárd 16 milliméter esapadékat jelent. Kaposvártól jég is esett. Kiseb esők a Nagyalföld északi felében és ettől északra is voltak.

Ma déli hőmérséklet Budapesten 19 C fok. Jólát: Változó, nyugtalan, aránylag hűvös idő, kisebb esőkkel.

— **Presbiteri ülés.** Hajdusoboszlóról jelentik: A hajdusoboszlói református presbiterium Demjén Ferenc lelkész és Malatinszky József főgondnok elnöke alatt gyűlést tartott, melyen a tisztántali ref. egyházkerületben megüresedett egyházkerületi világi tanácsbírói állásra dr. Ujvárosy Lajos kir. kormányfőtanácsost, közjegyzőt is megválasztotta dr. Vásáry István debreceni főjegyző, dr. Gaál Endre ny. államtitkár, dr. Kolozsvári Bálint szegedi egyetemi tanár s Karay Sándor debreceni kollégiumi igazgatóval együtt.

— **Bartha István Miskolcra szerződött.** — Sebestyén Mihály, a miskolci színház igazgatója igazgató-helyettesnek leszerződött Bartha István, aki a múlt szezonban Debrecenben, a Csokonai színház társulatánál töltött be hasonló állást. Sándor Jenő, a miskolci színház volt titkára Bartha István helyébe Debrecenbe szerződött.

— **Leszakadt az öngyilkossal a zsinag.** Nagy Sándor 83 éves gulyás, az Eötvös uca 92. szám alatti ház istállójában az elmúlt éjszaka felakasztotta magát a gerendára. Egy vékony zsinagból hurkolt magának kötelet és arra kötötte fel magát. A vékony kötélen birta sokáig tartani a testet és elszakadt. Az öreg gulyás lehuzhat a földre arccal előre borulva. A hurok elszakadásakor azonban már meg volt halva. A rendőrség az öngyilkosság ügyében megindította a nyomozást. Megállapították, hogy Nagy Sándor életveszélyből követte el tettét és már régebben mondta a gyermekeinek, hogy végezni fog magával, mivel nagyon terhére van már az élet.

— **Négyszáz pengőt sikkasztott egy pénzbeszedő.** Egy debreceni cég feljelentést tett a rendőrségen, hogy Lakatos Lajos hetes. — Csapó uca 50. szám alatti lakos, aki pénzbeszedéssel volt megbízva, 400 pengő elikkasztása után megszökött a városból. Lakatos a cég részére Rosenfeld Gyuláné, Szent Anna uca és Nagy Antal Kandia ucai lakostól vette fel azt a pénzt, amelyet aztán elikkasztott. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást és elrendelte a sikkasztó hetes országos körözését.

— **Kóser havi ebédkoszt 44 pengő Goldstein étkezdében.** Piac uca 19.

— **Tolvaj csalóleány.** A Piac uca 10. szám alatt levő péküzletben öz. Szabó Józsefné, Homok uca 7. szám alatti lakó árus a süteményeket számolta és ezt az időt egy ügyes csalóleány, Bakta Zsuzsanna arra használta fel, hogy ellopta az asztalról az árus retiküljét, melyben 119 pengő, egy arany óra és arany lánc volt. A leányt megtalálták a detektívek a lopott ékszert és apénzt. Az elhárás ellene megindult.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték mai húzásán 2000 pengőt nyert: 10753, 1000 pengőt nyert: 20132, 30667, 32163, 55619, 600 pengőt nyertek: 16195, 17426, — 29700, 33591, 43530, 49035, 57618, 70415, 500 pengőt nyertek: 2179, 9666, 10887, 30237, 31877, 38709, 39607, 44507, 44560, 47742, 54036, 59847, 62275, 63642, 68522, 77226, 77996, — 78816, 79438, 200 pengőt nyertek: 2336, 3931, 5493, 5724, 7218, 7683, 8089, 8668, 9499, 11230, 11405, 11703, 13743, 14470, 14567, 15248, 16245, 19408, 21432, 21745, 21819, 22425, 23157, 23241, 25396, 26234, 26732, 27874, 28293, 32452, 32604, 32936, 33019, 33953, 34542, 34908, 36217, 38124, 38511, 39412, 40692, 41676, 42748, 42895, 43478, 44499, 44843, 45187, 45701, 47075, 48263, 48351, 49075, 49470, 51433, 52782, 53529, 53620, 54292, 54828, 56703, 56791, 56831, 57837, 58672, 60314, 60381, 60590, 61867, 62661, 63273, 63982, 64488, 64770, 66673, 67448, 67850, 68235, 68428, 68675, 69311, 70597, 71032, 71271, 71888, 72019, 72584, 73343, 74748, 74748, 74766, 75144, 75237, 78881, 79250, 79498, 79544. Ezenkívül igen sok jegyet húztak ki 125 pengő nyeremményvel.

Asztma és szivbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély és angolkór, paizsmirigy nagyobbodás és golyvaképződés eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és belek emésztőképességét kedvezően növeli. Európai és amerikai klinikusok sorvadásos egyéneknek tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József viz használata folytán lényegesen enyhültek. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Cserépkályhák** belföldi és budweisi, — nagy választékban raktáron. Cserépkályhák átrakását, tisztítását vállalom. Krisch Károly kályhámester, Debrecen, Piac uca 89. Telefon 12—18.

— **Kulturdelután a Munkás-Otthonban.** — A debreceni munkásszervezetek augusztus hó 26-án, vasárnap, délután 4 órakor a Munkás-Otthon nagytermében Thuróczy Gyulaszínművész közreműködésével klasszikus delután rendez a következő műsorral: Induló. Éneklő a Vas- és Fémmunkások férfikara. Szakasszervek. Szavallja: Klinger Jenő. I. Shakespeare: Julius Caesar. II. Shakespeare: Hamlet. III. Katona József: 3. ének I. és IV. Madách Imre: Ember tragédiája. V. Ibsen Henrik: Peer Gynt. VI. Hoffmannsthal: Jedermann. VII. Versek. Előadja: Thuróczy Gyula színművész. Műdalok. Éneklő: Simon István zongorakísérettel. Ady versek. Szavallja: Weisz Olga. Ne csüggedj. Éneklő a Vas- és Fémmunkások vegyeskara. Belépődíj személyenként 50 fillér. Jegyek előre válthatók a Munkás-Otthonban.

— **A berettyóújfalui harangszentelés.** Szent István napján Berettyóújfaluban dr. Lindenberger János debreceni apostoli kormányzó helynök szentelte fel az ottani katolikus templom három új harangját. Az apostoli helynököt a határban lovasbandérium fogadta, élén a diszmagyarba öltözött dr. Eröss Imre főszolgabíróval, aki meleg szavakkal mondott üdvözlő beszédet. Dr. Lindenberger apostoli helynök ünnepi mise keretében szentelte fel a harangokat s Pakk Emil mezőpeterdi plébános mondott ünnepi beszédet, kiemelve az egyházközség áldozatkészségét, amely jórészt a berettyóújfalui plébános kiváló munkásságának köszönhető.

— **Hirdetmény.** Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy a folyó hó 24-én Komádiban megtartandó országos vásár alkalmával ezen a napon Debrecenből Komádiig és vissza külön autóbusszjáratot közlekedtetünk, mely indul Debrecenből a Bika szállodától reggel 4 óra 30 perckor. Komádiba érkezik 7 óra 20 perckor. Vissza indul Komádiból a szülőkészség képest. Az üzletgazgatóság.

— **Mauthaer Ödön** Magtermelő és Magkeskedelmi Rt. helyzetjelentése a vetőmagpiacról. Lóheremag. A vetések a hőség által annyit szenvedtek, hogy a terméskültsők határozottan kedvezőtlenek és a hétvégi esapadék már alig javíthat a helyzetet. Órában néhány kötés jött létre emelkedő árrakon. Lucernamag. A vetések állása lényegesen kedvezőbb a lóherénél és kedvező időjárás mellett jó középértékű van kilátás. — **Szűszösbükköny.** A termelők részéről folytatódóan is szép minőségek ajánlatnak, a kereslet a múlt héthez viszonyítva csekélyebb, de csak azonnali szállítható áru iránt. **Baltacínmag.** A beérkezett jelentések és minták után ítélve, a minőségek határozottan jóknak mondhatók: a csépléssel el vannak maradva, ezért a mennyiségi eredmény még nem tekinthető át. Belföldön élénk kereslet mutatkozik bíborheremag, öszbükköny, öszborsó, de különösen pannontbükköny iránt. Ez utóbbi egy újabb és kiváló tulajdonságai folytán oly keresett cikk, hogy az ősszel vetendő takarmánymagvak közül ugyiszólván vezető szerepe van.

— **A BSA motorkerékpárok Debrecenben.** Mint értesülünk, a Debreceni Autó Forgalmi Részvénytársaságnak sikerült a világhírű angol BSA motorkerékpárok képviselőt elnyerni, melyekből már is jelentős eladásokat eszközölt. A BSA művek a motorkerékpárok valamennyi típusát gyártja és oldalkocsijait is az abszolút praktikuság mellett a legelsőbbrendű kivitel és kifinomodott izlés jellemzik. A BSA gépek főelőnye, hogy a legjobb anyagból, a legmodernebb konstrukció szerint készülnek és mégis olcsók! A képviselő cég a Ferenc József ut 60. sz. alatt levő mintateremben készségeit mutatja be a legújabb típusokat, melyeket olcsó árban és kedvező fizetési feltételek mellett bocsájt rendelkezésre.

A cég modernül berendezett speciális javító műhelye és állandó nagy alkatrésztárolára lehetővé teszi a vevők jó és gyors kiszolgálását.

— **Sirkövek** legjutányosabban és legjobb kivitelben Harkányinál, Király és Piac uca sarak.

— **Itt a befőzések ideje! Gyümölcsök, saláták, főzelékek, stb. befőzéséről világos, szakszerű leírást találhat Dr. Hüvösné: Befőttek, saláták és főzelékek c. füzetében. Okvetlen vegye meg. Ára 2.— pengő. Kapható: Hegedüs és Sándor Rt. könyvkereskedésében. Telefon 54. sz.**

— **Ügyes rikkancsok jó fizetéssel állandó alkalmazatásra lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.**

SPORT

Két világbajnokságot nyert egy magyar hölgyuszó. Szerdán délelőtt érkezett Budapestre Amsterdamból az „uszók apja”, Krasznér Ferenc, akinek Vilma nevű leánya többszörös uszóbajnok. Krasznér Vilma siketnéma és mint ilyen, résztvevő a siketnémák amsterdami olimpiáján, amely most folyik.

Kár, hogy Krasznay Vilma mellett nincs más reprezentánsunk és így a pontversenyben alul maradunk. A magyar uszóbajnoknő küzdelme propaganda szempontjából nagyjelentőségű volt. Kettős győzelme után a zenekar kétszer is játszotta a magyar Himnuszt.

A **Bocskay 200 pengő büntetést kapott.** — A keddi esti intézőbizottság szigorúan büntette a Bocskayt, mert játékjogának felfüggesztése ellenére játszott hétfőn a Budai 33-asok ellen. A határozatot azonban fel fogják függeszteni, mert a Bocskay idejében postára adta a pénzt, de a posta csak szerdán kézbesítette ki a PLSZ-nek.

Fővárosi képviselő nélkül a Bocskay. — Dr. Zempléni Gusztáv, a Bocskay egyik megalapítója és hosszú ideig fővárosi képviselője nagyfokú elfoglaltságára hivatkozással, lemondott tisztségéről. Utóda minden valószínűség szerint Mózes Arthur lesz.

Nincs vasárnapi program. A Dréhr-serleg döntőjét csak szeptember végén akarja lejátszani a BLSz, a Bocskay tárgyalásai a Nemzetivel nem vezettek eredményre s így vasárnapra program nélkül marad Debrecen.

A Bocskay azonban nem pihen, hanem elfogadva a NyKISE ajánlatát, Nyiregyházaán játszik vasárnap.

Tréningmérkőzések. Budapest, aug. 22. — Az eső miatt a Hungária—Vasas, valamint a Ferencváros—Ujpest csak tréningmérkőzéseket játszottak, mintegy 5000 főnyi közönség előtt. Hungária—Vasas 7:0 (1:0). Mindkét csapat tartalékkal állt fel. Ferencváros—Ujpest 7:2 (3:1).

MOZI

VIGSZINHÁZ. Két attrakció! Az ezüst pók, fantasztikus történet 8 felvonásban. A főszerepekben Uve Jenns Krafft és Maria Paudler. **Tizenharmadikán — pénteken...** (A földalatti órangyala), történet a föld gyomrából 8 víg felvonásban. A főszerepekben Dorothy Mackail és Charles Murray.

Péntektől: Két attrakció! Kizárólag csak felnőtteknek! **A sárka sátn,** a főszerepekben Richard Talmadge. **Páris áldozata,** a főszerepekben Verebes Ernő.

URÁNIA. Világattrakció! Henry Maurice Vernon és Harold Owen világhírű színműve nyomán **Mr. WU,** történet Kína rejtélyes világából 10 felvonásban. — A főszerepekben: Lon Chaney és Renée Adorée. Megelőzik: **A lasszó királya.** Végeladás, nincs maradás és Álf kirug a hámból, bohózatok. Péntektől: Luciano Albertini attrakció! **A legyőzhetetlen** (Rinaldo, a bilincstörő).

KÖZGAZDASÁG

Terménytözsde.

Budapest, augusztus 22. Az országnak ugyiszólván valamennyi részéről kiadósabb esőt jelentettek, amitől a mezőgazdasági helyzet javulását remélik. Ez a hír igen kedvező hatást váltott ki a gabonátözsde-n és ennek nyomán a gabonátözsde mindkét piacán nagyobb árcsökkenések keletkeztek.

A készáruvásáron a buza 20, a takarmányárpa 25—25, a sörárpa és a zab 50—50 fillérral olcsóbbodott. A határidőpiacon viszont a búzánál és rozsnál 20—40 filléres árcsökkenések keletkeztek márciusra és októberre. A búzánál és rozsnál is nagyobb mértékben olcsóbbodott ma a májusi tengeri, amely 60 fillérral esett vissza. A liszt piacon nem válto-

zott az irányzat, noolt már napok óta olcsóbb a gabona.

Határidőüzlet: Buza: Október 27,96, 98, 94, 92, 82, 90, zárlat 27,88—90. Március 30,30, 26, 22, 20, 12, 20, zárlat 30,18—20. Május 31,06, 30,98, 96, 90, Szeptember 26,96. Rozs: Október 26,44, 34, 28, 16, zárlat 26,16—18. Március 28,44, 34, 28, 26, 16, 18, zárlat 28,16—18. Tengeri: Május 28,40, 50, 30, 22, 26, 20, 14, 16, zárlat 28,16—18.

Készruizlet hivatalos árjegyzései: Buza: tiszai 77 kg 27,20—40, 78 kg 27,40—27,60, 79 kg 27,65—85, 80 kg 27,85—95, felsőtiszai 77 kg 27,10—30, 78 kg 27,30—50, 79 kg 27,55—75, 80 kg 27,75—85, fejmegyei 77 kg 27—27,20, 78 kg 27,20—45, 79 kg 27,45—27,65, 80 kg 27,65—75, dunántúli 77 kg 27—27,20, 78 kg 27,20—45, 79 kg 27,45—65, 80 kg 27,65—75, pestmegyei 77 kg 27—27,20, 78 kg 27,20—45, 79 kg 27,20—45, 79 kg 27,45—65, 80 kg 27,65—27,75. Pestvidéki rozs: 25 10—25, egyéb 25—25,20, tak-árpa I. 27,60—28,00, tak-árpa II. 27—27,50, felsőm. sörárpa 28,50—31,50, egyéb 28,25—30,00, repce 44—45,00, tiszai tengeri 32—32,50, egyéb 31,75—32,00, zab I. 27—27,50, zab II. 25,75—27,00, korpa 21—21,25.

Valutárfolyamok.

Budapest, augusztus 22. Angol font 27,90—28,05, Belga frank 79,65—79,95, Cseh korona 16,96—17,04, Dán korona 152,70—153,30, Dinár 10,00—10,06, Dollár 570,20—572,20, Francia frank 22,55—22,75, Hollandi forint 229,40—230,40, Lengyel zloty 64,10—64,40, Lci 3,50—3,55, Lira 29,95—30,30, Német márka 136,30—136,80, Norvég korona 152,90—153,50, Osztrák schilling 80,75—81,10, Spanyol peseta 95,10—95,70, Svájci frank 110,35—110,75, Svéd korona 153,20—153,80.

Budapest látványossága
SKABA és PLÖKL
fegyver és lőszerraktára
VI. VILMOS CSÁSZÁR UT 33.

— 0 —

A 19. számú árjegyzék ingyen.

Padlólakk

magas fényű, legszebb színekben, legkiválóbb minőségben, nagyon olcsón kapható

STERN festéküzletében **Piac uca 10. szám, Blikával szemben.**

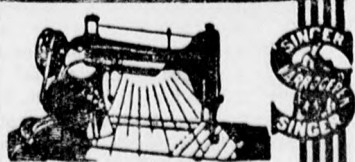
Törlesztéses és beközelített kölcsönök legolcsóbban folyósít Debreceni Bankház, Miklós uca 7. szám

Mielőtt tűzhelyet vásárolna, nézze meg **Nagy István** takaréktűzhelyraktárát **SZÉCHENYI UCCA 6.**

Villanyszerelést

olcsó és jó tkészít

Szabó Sámuel, Péterfia u. 52.

SINGER
varrógépek

rég bevált jó minőségben
Kedvező
Hisszált feltétel
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Debrecen, Piac-utca 79.

üzlet, r

külön

C

Berg

—

Cipős

Ház

Mielőtt vi

kátokat

Iroda és min

Megnyilt

Hau

szerezhet

Házt

B

Debrec

—

n

—

S

kezdj,

—

F

—

SUZY

—H

csen... M

üzletembe

jamról m

Ami pedi

colsz az é

gyógyulni

az a hasz

meddő áb

a sok lírá

luxusa...

akarsz...

zetséged a

— Ig

Mágori...

nyom, ho

fogja álla

— Ha

mosolyog

ugy, hogy

semmi vir

az urhatn

is meg le

akkor vég

tott orszá

életben is

nem hallg

amikor ü

megfutam

pedig nag

iks szövet

uccában.

élhetetlen

déki vend

nyugalom

— De

Kiadó

üzlet, műhely, raktár céljaira

különböző helyiségek.

Csapó u. 16.

Berger festéküzlei.

Szőrmebundákat

valamint szőrmeárut legolcsóbban

Altmann szücsnél Miklós ucca 5

Hibés mágnesgyújtókat
 tökéletesen javít, újra delejez teljes garancia mellett.
Bosch alkatrészek gyári árban FÖLDVÁRINÁL
 Széchenyi ucca 55. szám alatt.

FIGYELEM!
 Cipőszükségletét szerezze be Nagynál, hol jutányos árak mellett tartós férfi, női és gyermekcipőt vásárolhat.
Hunyadi ucca 18.

Háztulajdonosok! Házépitettők!

Mielőtt vízvezeték, fűdősobaherendéseket, valamint szakszerű, lelkiismeretes munkálatokat akarnak készíttetni, okvetlen szönlítsák fel ajánlattételre az előnyösen ösmert

Kovács Gyula szerelési vállalatát

Iroda és mintaraktár **Varga u. 1. sz.** Allandó raktár mindennemű felszerelésekből.

Megnyilt! BUTORHITEL Megnyilt!

12 hónapra készpénzáron

Hausner Károly butorüzletében

szerezhető be **Simonffy u. 1/a és 2/c**, a hirneves győri butorok kizárólagos egyedárúsiója.

Háztartási cikkek, mindennemű vasárak

Bészler és Dávid vaskereskedésében

Debrecen, Ferenc József ut 7, a Kossuth szoborral szemben.

Cséplőgép és iparüzemek részére

mentőszekrények

felszerelve, meglévő mentőszekrények pótlása legjutányosabban beszerezhető

Schön Sándor

kezdő-, kötszer- és orvosi műszerárháza DEBRECEN, Plac ucca 14. szám, Csapó ucca sarok. Telefon 11-55

REGÉNY

ORBÓK ATTILA: 17

SUZY, AZ IDEGEN LEÁNY

— Hiszen akkor alapján véve semmi baj nincsen... Nekem a fele összeg sem volt meg, amikor üzletemberré lettem. És azért a pénzért is a nyugdíjamról mondtam le, azt váltotta meg az állam... Ami pedig a szerelmedet illeti, ha dolgozol, ha harcolsz az életért, az anyagi boldogulásért, ki fogsz gyógyulni belőle. Az élet nagy reális küzdelmeinek az a hasznuk is megvan, hogy kiölik lelkünkben a meddő ábrándokat, az önáltatásból eredő szerelmet, a sok lírát, amely vagy a gazdagok, vagy a koldusok luxusa... Te egyik sem vagy. És remélem dolgozni akarsz... Derék embernek ismerlek s minden nemzetséged az volt.

— Igen, dolgozni akarok, — mondta határozottan Mágori. — Ha te reá tudtad szólni magad, kapitányom, hogy fűszeres légy, Mágori, a kadét is meg fogja állani a helyét s vállal akármilyen munkát.

— Hát akkor te rőfös leszel, kadétom, — mondta mosolyogva Huray. — De ne ijedj meg... Mondjuk úgy, hogy lesz egy kis „áruházad”... Nincs ebben semmi virtus, öregem... Megváltozott a világ s ha az urhatnám magyar meg nem tanulja, hogy egyébből is meg lehet és meg kell élni, mint a föld zsirjából, akkor végzetesen és örökre elveszett ez a megcsönkített ország... De mit prédikáljak neked? A polgári életben is csak vezényszavak vannak manapság, — aki nem hallgat reájuk s azt várja, hogy meg is győzzék, amikor üres a gyomra, az ugys elpusztul, mint a megfutamodó katona, aki kiugrik a fedezékből... Én pedig nagyszerű fedezéket tudok számodra... Egy íks szövet, fehérnemű és rövidáru boltocská a Práter utcában. Tizenöt ezer pengő az ára. A tulajdonos egy éltetlen, maradi, öreg sváb, akinek a leánya egy vidéki vendéglőshöz ment feleségül... Oda vonul hozzá nyugalomba s a bolt árát a veje vendéglőjébe fekteti... — De nekem septelmem sincsen, hogy kell üzletet

vezetni... A textil, meg ilyesfajta dolgokhoz pláne nem értek, — kezdett aggodalmaskodni Mágori.

— Hát én érttem a fűszerszakmához? — mondta legyintve Huray. — Különb is a boltban van egy öreg segéd, azt meg kell tartanod üzletvezetőnek. Nekem ajánlották, hogy én vegyem meg... De hát én már csak maradok fűszeres... Mégis mindennek utána jártam, mert van egy-két barátom, aki szeretne valamihez kezdeni... Jó pillanatban hozott elém a gondviselés, mert ebből a Práter uccai üzletből valóságos aranybánya lehet. Gyorsan meg kell venni, mielőtt az öreg sváb észbekap... Tudniillik véletlenül megtudtam, hogy a jövő évben a Práter ucca végén vásárteret nyit a főváros tanácsa... Nagyszabású, modern vásárteret. Van neked fogalmad arról, hogy ez mit jelent? — Nincs — mondta őszintén Mágori.

— Nem baj, csak add a kezed, hogy mátol kezdve mindenben reám s a feleségemre hallgatsz. Mágori kezét adott...

Hatodik fejezet,
 amelyben az idegen leányért a nagyasszony is harcba száll.

Suzy különös élete három-négy hónap alatt teljesen kialakult. Ő lett a szálla a monostori és a nagylévi társadalom szemében, mert semmiképpen sem tudott alkalmazkodni a kicsinyes érdekek, apró hiúságok és helyi pletykák szövevényeiben vergődő emberek szokásaihoz és érzékenységéhez s bármennyire is elvonult tőlük, látva, hogy megbotránkoztatja őket, akaratlanul is összeütközésbe keveredett velük.

De ha az egész világ is ellene fordult volna, most már az sem bántotta; Vannayné és a főtisztelendő teljesen a szívükbe fogadták, mert ők, akik előtt a leány lelke egészen kitarult, hamar reájöttek, hogy ez az önálló kis teremtes egészen más világból pottyant ide, mint amelyben ők élnek. Megértették, hogy pajzánkodó őszintesége mögött nagy szív rejlik, amelynek spontán érzései szavaiban kecses formát öltenek, megértették, hogy ha valamit firtsal, nem rosszindulat vezeti bírálatában, hanem szinte gyermeki elcsodálkozás a falusi társadalom külön erkölcsén és szokásain, amelyek éppen annyira nem hasonlítanak az ő francia világának szokásaihoz, mint ahogy a paprikás

csirke egész külön állatfajtvává válik pirosuló levében s csak külső formájában rokon valamelyest a sápadt poulard-al. De mig Suzanne a paprikás csirkét hamarosan megszokta, Mari, a szakácsné nagy büszkeséggel, sehogysem bírta megérteni, hogy csak akkor válik a monostori társadalom tiszteletére érdemessé, ha párisi életét elhallgatja, gondosan tanulmány tárgyává teszi, hogy ki kit szeret és ki kit gyűlöl s aszerint beszél mindenkinek mindenkiről, másként és másként — végül pedig óvatosan elleplezi, hogy magasabbrendű életéről is fogalma van, mint amilyen a főjegyző urék, vagy pedig Kazacsi főbíró ur él, aki jószabású bricseszeli révén az egész környék urai szemében a férfi elegancia mintaképe volt...

A nagyasszony s a főtisztelendő ur eleinte megdöbbsentek, hogy Suzanne mindenkiből ellenszenvet vált ki, a bárónő ítéletét követve, de viszont őket a leány meghódította finom figyelmeségével, jó szívével, vidám csacsogásával. — Ők nem az őstónszéri irigykedés torzító szemüvegén át nézték, hanem tettei nyomán ítélték. Suzanne végtelen rajongással csügött a két öreg s ez az érzése nemcsak szavaiból csegett ki. Mindjárt az első napokban kiereszkolta Katinál — aki pedig ugyancsak féltékenykedett —, hogy a nagyasszony reggelijét ő viszi majd mindig be. Amikor pedig a nagyasszony azt mondta neki:

„Édes leánykám, nem vagy te itt szobalány, hanem kisasszony” — a mademoiselle szinte sértődötten válaszolta az ő mindig tisztán kibugyanó őszinteségével:

— Hát akkor miért vagyok én itten, ha még azt a plaisirt sem engedik meg, hogy én mondjam az első jöreggelt-et?!

És felkelt minden áldott reggel hat órákor, hogy ő kopogtasson elsőnek a nagyasszony ajtaján.

Mindenképpen igyekezett hasznossá tenni magát mert minden este, amikor elmondotta imáját ágyában, még sokáig elgondolkozott rajta, hogy sorsa a nagyasszony jóságából milyen pompás fordulatot vett; belőle, a kis áruházi alkalmazottból előkelő kisasszony lett, akinek a kegyeit keresi egy nagy birtok egész személyzete, akinek háta lova és fogatja van s akit érdemtelenség szeret a nagyasszony, hiszen mit adhat ő neki apró kedveskedéseivel kivül?

(Folytatjuk.)

APRÓ HIRDETÉSEK

EGY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÖIG HARMINC FILLÉR és EGYSZERRE HÁROM REGGELI LAPBAN JELENIK MEG:

a DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG-ban,
 a DEBRECENI ÚJSÁG-ban és
 a HAJDUFÖLD-ben.

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK:

főkiadóhivatalunkban: Ferenc József ut (Piac ucca) 49. szám, fiókiadóhivatalunkban: Széchenyi ucca 2. szám, a Hegedüs és Sándor rt. könyvkereskedésében, Piac ucca 34. szám és fenti lapok kiadóhivatalában.

Vastagabb betűvel szedett szavak duplán számíttatnak. Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

KIADOLAKÁSOK

- Különbejárato**
 butorozott szoba uralomban kiadó központban. Kázinó u. 10. 4
- Püspöki palotában**
 szoba kiadó, fűdősoba használat. — Érdeklődni: Nagy házmeztérnél, III-ik kapu. 3553
- Péterfia ucca 78.**
 szám alatt 4 szobás lakás azonnal kiadó. Felvilágosítást ad Batthyány 14., ügyvédi iroda. 3054
- Szoba,**
 konyha, kamara elsejére kiadó. Budai Ezsaiás u. 15.
- Egy**
 szoba, konyha, előszobás lakás kiadó szeptember hó 1-re. Lorántffy ucca 24. 4265
- Különbejárato**
 butorozott szoba uralomban kiadó központban. Gólya ucca 7. 4196
- Kiadó**
 kényelmes téli nyári lakás. Sestakert, Komlóssy ut 66. szám alatt, hol értekezni lehet. 4011
- Irodának**
 alkalmas különbejárato szoba kiadó, esetleg butorozva. Arany János u. 2. Hungária épület II. emelet 9. Nagy Samu. 4001
- Különbejárato**
 butorozott szoba szeptember elsejére kiadó. Róth, Vörösmarty u. 1. 4200
- Kiadó**
 kettő szoba, konyha, kamara. Hízaló, göré, gyümölcsös, baromfi nevelők, szántóföld. Acél ucca 37. 4107
- Különbejárato**
 szép nagy uccai szoba butorozva kiadó. József kir. h. u. 8. 4276
- Butorozott**
 szoba két hölgy vagy két növendék részére kiadó. — Tisztviselőtelep III. ucca 15. 4284
- Intelligens**
 nőnek olcsón ad butorozott szobát magános nő. Cim a kiadóban. 4272
- Kiadó**
 kétszobás lakás szeptember elsejére. Sarok u. 12. 4292
- Uccai lakás,**
 mely áll három szoba konyha, kamara, terrasz és pinceből, szeptember 1-re lelépés nélkül Szappanos u. 16. alatt kiadó. Értekezhetni csütörtökön délelőtt ugyanott, vagy Hajdusoboszló, Művész u. 32. alatt bármikor. 4288
- Kiadó**
 egy butorozott szoba a Dóczy intézet és a Rákóczi piac közelében. Magoss u. 25. szám. 4379

- Kiadó**
 (üres) háromszobás, egy-szobás, két szoba (különbejárattal) Csapó ucca 19., hatszobás (háromszobás) fenyvesben, Komlóssy ut 16. 4345
- Kiadó**
 három különbejárato uccai csinosan butorozott szoba. Kossuth 26. 4335
- Házmeztéri lakás**
 azonnal kiadó. Csokonai u. 40. 4340
- Különbejárato**
 kétszemélyes uccai szoba kiadó. Széchenyi ucca 3. 4338
- Kiadó**
 elegáns butorozott különbejárato háromablakos uccai szoba előszobával. — Diákok teljes ellátásra elfogadnak. Simonffy 26., csukott verandán. 4343
- Különbejárato**
 butorozott szoba kiadó, — esetleg ellátással. Sas u. 3. 4366
- Kiadó**
 kényelmes uri lakás, villamos megállóhoz közel. — Sestakert, Komlóssy ut 66. szám alatt. Értekezni lehet ugyanott. 4387
- Kiadó**
 Mester ucca végén két szobás lakás nyitott verandával, különálló a ház és udvar. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 4376

Vénkertben
egy szoba, konyha lakás gyümölcsös, kerttel havi ötven pengőért béreadó. Máté ingatlaniroda, Piac u. 30. 4367

Egy
udvari butorozott szoba urinők kiadó. Batthyány u. 7. III. lépcső. 4362

Egy
szoba, konyha, előszoba kiadó szeptember 1-re. Lorántffy uca 24. 4361

Kiadó
két lakás, szoba, konyha, speiz. Kut uca 118. sz. 4357

Kiadó
udvari szoba magánosnak. Szappanos uca 4. 4355

Modern
két szoba, konyha, előszoba, kamara azonnal kiadó. Poroszlai ut 21. 4359

Kiadó
Széchenyi ut végén négyszobás szép urilakás díszparkkal, fenyvessal szeptembertől évi 1800 pengőért. Dienes iroda, Fűvészkert uca 16. 1088

INGATLAN

Eladó
Rother uca 10. sz. 3 szobás lakás, kertjében ötszáz toke csemegeszőlő, nemes gyümölcsfák. 4104

Eladó
Sestakert, Andrassy ut 85. szám 905 négyszögöl szőlő, körülkerítve, pajtával, jövizű kuttal. Értekezni Péterfia u. 40. 4238

Eladó
Darabos uca 35. sz. ház 6 rendbeli kétszobás lakással, 36 ezer pengőért. Értekezni: Kigyó u. 39. 4346

Kiadó bérelt.
90 hold Macs 17. szám alatt Értekezni Csapó uca 30., vagy délelőtt Függelenségi Körben. 4341

Nagytelkű
sarokház üzletekkel, háromszobás lakással eladó. Értekezni a Gambrinusban. 4330

Eladó
Bihari telepen 30 évre adómentes, gazdálkodónak alkalmas kétszobás, nyitott verandás új ház melléképítésekkel, beton kuttal. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth uca. 4377

Nyilastelep
Német uca 23. számú szép családiház háromszobás beköltözéssel, gyümölcsös, haterer pengőért eladó. Máté ingatlaniroda, Piac u. 30. 4367

Köntöskert
Töhötöm uca 33. számú ház szőlővel együtt eladó. 4364

Mikepércsen
az országútfélén, közel az állomáshoz eladó egy ház 1600 négyszögöl kerttel. — 234. házszám. z 4363

Eladó
1000 pengőért egy ház hely a Bihari telepen, villamos megállóhoz 5 perc, részletre is fizethető. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth uca. 4374

80 hold
tanyás szántóföld béreadó. Hajduszoboszló, Barbóczy gyógyszerész. 4371

Eladó
szőlő Andrassy ut 45., télen is lakható házzal. 4370

Villatelek
a Libakert uccában eladó. Értekezni a Gambrinusban.

Kertészet
céljaira béreadó kétezer négyszögöl kert és gyümölcsös. Széchenyi kert (ut) 9. 4333

VÉTEL

Perzsaszőnyeget
veszek ebédle. Cim a kiadóban. 4010

Használt
jókabban levő márkás írógépet megvételre keres Eckler Klein és Sugár. 4369

BETÖLTENDŐ ALLÁSOK

Praktikus
háztartási cikkek terjesztésére keresek jutalékos ügynököket. Jutányosan eladók 1-7, 3-9, 5-5 Iserős, 110 voltos elektromotorokat. — Erdős főmérnök, Simonffy uca 32. Telefon 12-54. 4138

Asztalostanuló
felvétetik fizetéssel. Vangor Antal asztalos, Csapó uca 9. 4066

Varrodába
tanuló lányok felvétetnek. IV. emelet. Liftet fizetem. Batthyány uca városi bérház, II. lépcső. 4095

Rokkant
és nyugdíjas embereket és asszonyokat reggeli órákra fixfizetés és jutalékra azonnali bérletre keresünk. Cim a kiadóban.

Famegmunkáló
gépekhez ügyes, megbízható gépmunkásokat hosszú gyakorlattal, jó bizonyítványokkal azonnal felvesz Fahidi Testvérek Rt., Szoboszlai ut 3. 1074

Önálló
varróleány és tanuló leány felvétetik. Széchenyi u. 7. emelet. 4286

Fehérnemű
varráshoz tanuló lány felvétetik. Széchenyi uca 7. sz. emelet. 4286

16 éves fiu
tejeskocsinak felvétetik. — Miklós u. 25. 4314

LAPKIHORDÓ
asszonyok és rikkancsok magas fizetéssel és jutalékkal felvétetnek a kiadóban.

Jó megjelenésű,
jó beszélőképességű hölgyeket propaganda célból felvesz Fenyves Izsó, József kir. herceg uca 41. 4348

Fűszerben
járta ügynököt keresek. — Ugyanott tanuló felvétetnek. Lindenfeld, Degenfeld tér 7. 4332

Kenyérügygönök,
kik e szakmában hosszabb ideje működnek, kerestetnek. Jelentkezni délután 1-3 óra között. Cim a kiadóban. 4334

Tanulót
felvesz Glatstein kárpitosmester, püspöki palota, az udvarban. 4342

Tanuló
felvétetik Radó selyem- és kelengyeüzletében, Széchenyi uca 11. 4349

Vágóhid
közelében lakó rendes kis-leányok virágárusításhoz felvétetnek. Méliusztér 13. szám alatt. Jelentkezni reggel 7 órakor. 4354

Kifutó
vagy tanuló fiu felvétetik Kusza Béla fűszerkereskedésében. Méliusztér. 4352

Urakat,
hölgyeket világceg akvizitörnek, fixfizetésre, jutalékkal és prémiummal felvesz. Electrolux, Szent Anna tiz. 4391

Bejáró
takarítónó reggel 6-10-ig és állandó minden szakszakként felvétetik. Arany János u. 54. sz. II. e. 4365

Tisztességes
ember kocsinak felvétetik, ugyanott kifutófiu is. Ifj. Fülöp Ignác, Wesselényi uca 121. 4360

Megbízható
majoros család város alatti tanyára, aki szőlőmunkához is ért és 12 éves fia van, azonnal felvétetik. Gazdák Bankja, Kossuth uca 17. 4375

Cipésztanuló
felvétetik. Dregán, Arany János 1. 4383

Cipésmunkások
felvétetnek Dregán, Arany János 1. 4382

ÜZLETEK

Üzlethelyiségek
kiadók Csapó uca 93. szám alatt újonnan épülő üzletházban. 1008

Egy
üzlethelyiség olcsón kiadó. Vendég uca 5. sz. 3485

Forgalmas
helyen több üzlethelyiség: borbélynak, trafiknak, italmérésnek és cipésznek kiadó. Sámsóni ut 9. 4303

Kiadó
üzletek és egy műhelyhelyiség. Árpádtér 26. sz. — Hadházi ut 2. sz. 4300

Kiadó
kis üzlethelyiség két piac közelében, — kereskedésre, vagy ipari foglalkozásra is alkalmas. Ötmalom u. 1. sz. 4381

ELLÁTÁS

Két
középiskolai tanuló, jó családból, teljes ellátásra, külön szobával elfogad intelligens zsidó család, egyetlen hallgató felügyelettel lett. Cim a Függelenségi Körben. 3838

Uriasszony
teljes ellátásra elfogad diák lánykát. Miklós uca 27. 3963

Bécsben
tanuló közép- vagy főiskolás leány vagy fiu teljes ellátást kaphat magyarul is beszélő uricálánál. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz.

Izraelita
felsőbb iskolai leányt teljes ellátásra elfogadok. Hatvan uca 58. sz. 4337

3-4
fiu vagy leány, esetleg egyetemi hallgató orth. izr. családnál teljes ellátást nyerhet. Simonffy u. 12. — Külön szoba. Zsidó gimnáziummal szemben. 4270

Teljes ellátásra
adnám orth. zsidó családban első gimnázista kisfiát, lehetőleg zsidó reál-gimnázium közelében. — Ajánlatok Rosensamen Ferenc Nyiracsád címre. 4316

Teljes
ellátásra elvállal középiskolai tanuló intelligens uric család, minden iskolához közel. Hatvan u. 2., I. e. 4384

Iskolás
gyermeket teljes ellátásra elfogad polgári család. — Domb uca 1. 4198

ALLAST KERESŐK

Éjjeli őr
állást keres hosszú bizonyítvánnyal, csekély fizetésért. Markovits Ignác, Simonffy u. 37. 4117

Szobainas,
aki már urihelyen működött, ajánlkozik. Cim a kiadóban. 3961

Német levelező,
könyvelő, gép- és gyorsíró, állást változtatna. Megkeresés: Steiner ingatlanforgalmi, Piac 19. Telefon: 624. 4339

Német levelező,
gyors- és gépirónói állást keresek. Cim a kiadóban. 4347

Tiszti
kocsisi állást keres hosszú bizonyítvánnyal józanéletű, komoly férfi oly uricálánál, hol állandó helye lenne. Cimem: Bostyán József, Pocsaj, 405. szám. 4356

KÜLÖNFÉLE

Béreaútó,
kényelmes, üzembiztos, — megrendelhető. Telefon 11-47. 4158

Ugy kivitelben,
mint árban Bagdi fényképész vezet. Múterme Piac u. 9. sz. 4390

Elveszett
Elep Kövesdi birtokról e hó 19-én egy darab világos pej kancaló mén fiával. Bal farán N. S. bilyog. Megtaláló vagy nyomravezető jutalomban részesül. Bundi u. 11. 4368

Poloskairtást
lakások vizsgálatát felelősséggel vállalom. Poloskaszert kapható. Kossuth uca 47. Nánássy. 4311

A MARGIT
férfifőfürdő tukszemvágoja ajánlkozik masszázsnál, tukszemet vágni. Levélhívásra hához megyek. Laboncz József, Honvéd u. 5. szám. 4271

Arcképes
igazolványba 3 darab fénykép 2 P Bagdi fényképésznél, Piac u. 9. 4388

Izr. leányinternátus
polgári, gimnáziumi, kereskedelmi tanulóknak. Debrecen, Szent Anna 18. sz. Prospektus. 4315

Elsőrendű
szép keményfa és festett háló kapható. Szekeres, Boesky-tér 4. sz. 3498

Tölgy,
bűkk, gyertyán egészséges száraz tűzifák, valamint olcsó száraz bűkk parkett-hulladék fuvar- vagy vagon-tételekben előnyösen beszerezhető Békési és Löw cégnél, Homokkert, Bánffy uca 4. Telefon 9-45. sz. 972

Cementlapok,
betoncsövek, — kutgyűrűk legolcsóbban beszerezhetők Lukács Vilmos és Testvére cementgyárában, Debrecen, Hatvan uca 15. 961

SIRKÖVEK
műköből, természetből olcsón kaphatók a Debreceni Működgyárnál, Fűrdő uca 2. 303

Debreceni
Független Újság olvasónak 25% árengedménnyel ruhákat készít Stera Miklós uriszabósa, Hatvan u. 61. 4111

Figyelem!
Megérkezett a békebeli I. oszt. kétszer mosott osztrói kovácskőszén. Kapható Jakobovits szénraktárában, Piac uca 47. sz. Telefon: 604. 1002

Facementtetők
javítását szakszerűen végzi Lukács Vilmos és Testvére, Debrecen, Hatvan uca 15. 961

Leírásokat,
másolásokat cimirós írógép-olcsón vállalom. Késes uca 32. 4002

Hölgyek, urak!
Női hajvágás — 40, borotválás — 20, hajvágás géppel — 30, frizurára — 40. Széchenyi u. 57. sz., Funkenhauser. 4285

Bérszántók
nyolcvan holdig tegyenek ajánlatot „Szeptember közepén” jeligére Debreceni Újsághoz. (Kefestanyán.) 4295

Vályogot,
tizenhatezret, vettetnek — Nagyerdőnél; sürgős. Bövebbet a Függelenségi Körben. 4344

6 darab
levelezőlap 4.80 Bagdi fényképésznél; müterme Piac u. 9. 4389

Paplant
varrni hához megyek. Cimemet „Paplant” jeligére a kiadóba kérek beadni. 4358

Kölcsönököt
folyósítunk házakra, földre, áru-, értékpapír és egyéb tárgyi fedezetekre. A betétekre magas kamatot adunk. Gazdák Bankja, — Kossuth és Batthyány uca sarok. 4378

LAKÁST KERESŐK

Rendőrtiszt
keres két szobás lakást melléképítésekkel a város területén november elsejére. Szíves megkereséseket a kiadóhivatal továbbítja. 3612

ELADÁS

Tölgyfa,
bűkkfa, száraz, már 1 méterre is szállítva, vágya, vagy hasábosan, legelőnyösebben kapható Rákóczi uca 18. szám. 4034

Természettudományi
könyvek olcsón még kaphatók. — Megtekinthetők: Batthyány uca 10., trafikban. 4304

Ablakok
minden nagyságban készen kaphatók Blattner Kálmán-nál, Sziv u. 14. 4289

Cukorkörte 20,
csemegekörte 30, pergament 50 (befőzéshez is), zamatos házibor literenként is kapható. Poroszlai ut 53. 4320

Keményfa
ágy, éjjeli szekrény, varrógép, többféle butor olcsón, sürgősen eladó. Rákóczi 58. 5123

A KORONA
lerakataiban
HŐFEHÉR KENYÉR 44 f
FÉLBARNA „ 36 f
0-AS TESZTALISZT 44 f

Eladó
egy 32 személyes körhinta. Megtekinthető Nyírmartonfalván vasárnap délután. Közvetítőt díjazok. 4351

Eladó
egy fejős kecske, egy cimbalom. Legányi u. 9. sz. — Vargakert. 4353

Burgonya
olcsón kapható kis és nagy mennyiségben. Rákóczi u. 12. 4380

Mindenféle
szobabutorok egyben vagy darabonként eladók. Lorántffy u. 11. 4385

1 kgr.
meleg libahus 2.40 Schwarz Mór, József kir. herceg 24. uca 32. 4372

Használt
pálínkázó üst kapható Bóné Ferencnél, Kossuth u. 11. 4350

Jóhangu
koncertzongora eladó vagy béreadó a Gambrinusban. 4329

„HORTOBÁGY”
malom telepén liszt, korpa, tengeri és darák eladása. — Megrendelések hához szállítva. Telefon 179.

Rövid
zongora eladó. Kandia uca 6. 3452

Kirakattalvány,
nickelozott, öt üveglappal igen olcsón eladó. Özv. Szabó Lajosné, Péterfia u. 74. 2979

Úvegezett
irodafal, kirakatszekrények, cégtáblák, ajtók eladók. — Szent Anna 2. Béke Áruház. 3966

MÁRVÁNYMOZAIK,
cementlapok, betonárak, építési anyagok a legolcsóbban beszerezhetők a Debreceni Működgyárnál, Fűrdő uca 2. sz. 303

Zongora,
hosszu, jóhangu, olcsón eladó. Szoboszlói ut 22. 4211

Úvegezett
ablakszárnyak melegágy-nak kiválóan alkalmas, eladó. Kossuth u. 59. 8

Gyermek
félcipők bámulatos olcsó árban Révész Zsigmond-nál, városházával szemben. 5104

Eladó
egy lakatos pad, satu és több lakatos szerszám. Me-szena uca 20. 4206

Hathengeres
modern turautó kifogástalan állapotban eladó. Bövebbet Deák Ferenc u. 6., ügyvédi irodában. 5154

UJ! UJ!
Villanyzerelési vállalat! Értesitem a t. közönséget, hogy Miklós uca 17. szám alatt villanyzerelési vállalatot létesítettem, ahol bármely szakmába vágó munkát a legutányosabb árban készítek. Költségvetés díjtalan. Hívásra szívesen megyek. — GROSZ ISTVÁN villanyzerelő, a Világítási Vállalat volt szerelője. 480

GYERMEKDIVAT-HÁZBAN
Városháza épület, gyönyörű, olcsó gyermekruhák mélyen leszállított árban. — Nagy választék!